

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGBOSANSKA ŽUPANIJA
MINISTARSTVO FINACIJA

**DOKUMENT OKVIRNOG PRORAČUNA HBŽ-e
ZA RAZDOBLJE 2026.- 2028. godine.**

Tomislavgrad , Bosna i Hercegovina
lipanj, 2025. godina

Sadržaj

Lista skraćenica.....	3
Poglavlje 1: Uvod u Dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2026.-2028.	
godine	4
1.1. Uvod	4
1.2. Informacije o Dokumentu i korištena metodologija	4
1.3. Struktura dokumenta	5
Poglavlje 2: Srednjoročna makroekonomska prognoza	6
2.1. Postojeće ekonomsko stanje i makroekonomski trendovi u BiH	6
2.2. Federacija BiH - BDP projekcije.....	8
2.2.1. Ekonomski rast u Federaciji BiH	8
2.2.2. Rizici od projekcije prihoda u Federaciji BiH	9
Poglavlje 3: Srednjoročna fiskalna strategija	10
3.1. Osnovne pretpostavke i ciljevi makroekonomske politike BiH i Federacije BiH u razdoblju 2026. – 2028. godine.....	10
3.2. Neizravni porezi koji se prikupljaju na račun Uprave za neizravno oporezivanje	11
3.3. Prihodi koji se prikupljaju od strane Županije	12
3.3.1. Rizici po projekcije prihoda	16
3.4. Ukupni rashodi Hercegbosanske županije.....	17
3.5. Financiranje.....	18
Poglavlje 4: Upravljanje potrošnjom javnog sektora.....	19
4.1. Opća struktura i trendovi.....	19
4.1.1. Plaće i naknade u javnom sektoru	22
4.1.2. Izdatci za materijal i usluge.....	23
4.1.3. Tekući transferi-potpore.....	23
4.1.4. Kapitalni izdatci	24
Poglavlje 5: Strategija upravljanja dugom.....	26
5.1. Razina unutarnjeg duga.....	26
5.2. Razina vanjskog duga.....	27
Poglavlje 6: Projekcija prihoda i rashoda proračuna općina i Zavoda HBŽ-e za razdoblje 2026.-2028. godine	29
6.1. Uvod	29
Privitak: Okvirna fiskalna tablica Hercegbosanske županije za razdoblje 2024.-2028.g. (u mil. KM)	34

Popis Tablica:

Tablica 1. Makroekonomski pokazatelji za BiH za razdoblje 2023.- 2028. Godine	7
Tablica 2. Raspodjela prihoda od neizravnih poreza entitetima i Distriktu Brčko u milijunima KM ..	12
Tablica 3. Projekcija prihoda od poreza na dohodak u Hercegbosanskoj županiji za razdoblje 2025-2028. godina	14
Tablica 4. Prihodi Hercegbosanske županije za razdoblje 2024.-2028. godina u mil KM	15
Tablica 5. Rashodi Hercegbosanske županije za razdoblje 2024.-2028. godine u mil. KM	17
Tablica 6. Račun financiranja za razdoblje 2025.-2028. godina.....	18
Tablica 7. Primarna fiskalna bilanca Hercegbosanske županije za razdoblje 2025.-2027.g.	18
Tablica 8. Plaće i naknade i broj uposlenih u Hercegbosa	22
Tablica 9. Tekuće potpore u Hercegbosanskoj županiji.....	23
Tablica 10. Kapitalni izdatci Hercegbosanske županije za razdoblje 2024.-2028.g. (u mil. KM)	25
Tablica 11. Dug Hercegbosanske županije po ino-kreditima	27
Tablica 12. Projekcija prihoda i struktura izvršenja proračuna općina HBŽ-e za razdoblje 2026.-2028.godine-prihodi i primitci u apsolutnim iznosima KM	30
Tablica 13. Projekcija rashoda i struktura izvršenja proračuna općina HBŽ-e za razdoblje 2026.-2028. Godine u KM.....	30
Tablica 14. Projekcija prihoda i rashoda Županiskog Zavoda za upošljavanje za razdoblje 2026.-2028. godine u KM	31
Tablica 15. Projekcija prihoda i rashoda Županiskog Zavoda za zdravstveno osiguranje za razdoblje 2026-2028. godine u KM	31
Tablica 16. Prihodi općina HBŽ-e za razdoblje od 2024.-2028.g. u mil. KM	31
Tablica 17. Rashodi općina HBŽ-e za razdoblje od 2024.-2028.g. u mil. KM	33

Popis Grafikona:

Grafikon 1. Planirana struktura potrošnje HBŽ-e za 2026. g. (iskazano u % ukupnog proračuna).....	20
Grafikon 2. Trend strukture potrošnje HBŽ-e za razdoblje 2025.-2028. godine (% ukupnog proračuna)	21
Grafikon 3. Odnos između materijalnih troškova i potrošnje na plaće	23
Grafikon 4. Tekuće potpore/transferi unutar Proračuna Hercegbosanske županije.....	24

Lista skraćenica

2025.-2027.	Srednjoročno razdoblje od 2025. do 2027.godine
BAC	<i>Business Adjustment Credit</i> (Kredit za usklađivanje poslovnog okruženja)
BDP	Bruto društveni proizvod
BiH	Bosna i Hercegovina
CEB	<i>Council of Europe Development Bank</i> (Razvojna banka Vijeća Europe)
CPI	<i>Consumerprice index</i> (indeks potrošačkih cijena)
DOP	Dokument okvirnog proračuna
DSU	Direktna strana ulaganja
EBRD	<i>European Bank for Reconstructionand Development</i> (Europska banka za obnovu i razvoj)
EIB	<i>European Investment Bank</i> (Europska investicijska banka)
EMSAC	<i>Economic Management StructuralAdjustment Credit</i> (Kredit za strukturalnu prilagodbu ekonomskog upravljanja)
DEP	<i>DirectorateofEconomicPlanning</i> (Direkcija za ekonomsko planiranje)
EU	Europska unija
EUROFIMA	<i>European Company for theFinancingofRailroad Rolling Stock</i> (Europska kompanija za financiranje željezničkog voznog parka)
FBiH (ili Federacija)	Federacija Bosne i Hercegovine
IBRD	<i>International Bank for Reconstructionand Development</i> (Međunarodna banka za obnovu i razvoj)
KM	Konvertibilna marka
LCI	<i>Livingcost index</i> (indeks troškova života)
Mil	Milijun
MMF	Međunarodni monetarni fond
PDV	Porez na dodanu vrijednost
PIP	<i>Publicinvestmentprogramme</i> (Program javnih investicija)
RPI	<i>Retailprice index</i> (indeks cijena na malo)
RS	Republika Srpska
SOR	Srednjoročni okvir rashoda
SOSAC	<i>SocialSectorAdjustment Credit</i> (Kredit za strukturalnu prilagodbu socijalnog sektora)
SRS	Srednjoročna razvojna strategija
UN	Ujedinjeni narodi
USD	Američki dolari

Poglavlje 1: Uvod u Dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2026.-2028.godine

1.1. Uvod

Trogorodišnje planiranje proračuna je zakonska obveza svih razina vlasti u Federaciji BiH i provodi se putem Dokumenta okvirnog proračuna. Zakonom o proračunima je propisana izrada, sadržaj i rok za donošenje, te dokumenti koji služe kao osnova za izradu DOP-a. S obzirom da se temelji na prioritetima i politikama Vlade, Dokument okvirnog proračuna predstavlja preliminarni nacrt proračuna za 2026. godinu, kao i preliminarne projekcije proračuna za 2027. i 2028. godinu.

Dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2026.-2028. godine je kompleksan i sveobuhvatan dokument srednjoročnog planiranja koji između ostalog sadrži makroekonomske projekcije i prognoze te gornje granice proračunskih sredstava i izdataka za naredne tri godine. Izrada DOP-a Hercegbosanske županije zasniva se na procjeni gospodarskog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja i prognozi prihoda i rashoda.

Ključni cilj DOP-a je postaviti makroekonomske, fiskalne i razvojne politike u središte procesa planiranja i izrade proračuna, imajući u vidu da je godišnji proračun jedan od osnovnih instrumenata kojima će se realizirati ekonomski i socijalni prioriteti Vlade Hercegbosanske županije, kao i to da osigura sveobuhvatan i konsolidirani okvir planiranja rashoda na razini županije, objedinjujući podatke o fiskalnom stanju županije, gradova, općina i zavoda. Unatoč izazovima na međunarodnom nivou, kao što je slabljenje globalnog ekonomskog rasta, pojačanih inflatornih pritisaka i rasta kamatnih stopa, u 2024. godini ostvaren je ekonomski rast, koji prema projekcijama DEP-a na nivou Bosne i Hercegovine iznosi 1,8%. Nastavak složenih eksternih prilika imao bi veoma negativne posljedice na ekonomiju Bosne i Hercegovine i smanjio potencijalni rast. Imajući u vidu sve navedene okolnosti, prema projekcijama DEP-a u osnovnom scenariju za 2025. godinu i razdoblje 2026.-2028. godina u Bosni i Hercegovini se može očekivati ekonomski rast sa prosječnom stopom od oko 3% na godišnjem nivou. Ključni oslonac bi trebala predstavljati domaća potražnja kroz povećanje privatne potrošnje i investicija. Pretpostavka je da će u navedenom razdoblju doći i do stabilizacije rasta cijena.

1.2. Informacije o Dokumentu i korištena metodologija

Osnova za izradu DOP-a za razdoblje 2026.–2028. godine bile su Smjernice ekonomske i fiskalne politike Hercegbosanske županije za razdoblje 2026.–2028. godine, makroekonomske projekcije i pretpostavke za naredno srednjoročno razdoblje, kao i prioriteti Vlade Hercegbosanske županije i ciljevi fiskalne politike, a imajući u vidu financijski okvir raspoloživih sredstava.

Dokument okvirnog proračuna Hercegbosanske županije za razdoblje 2026. – 2028. godina sadrži šest poglavlja koja uključuju srednjoročne makroekonomske prognoze, prognoze izravnih i neizravnih prihoda, ukupan fiskalni okvir i financiranje, projekcije tekućih rashoda, kapitalne investicije i projekte, ukupni dug županije te prioritete koji će biti

financirani iz proračunskih sredstava u narednom razdoblju te gornje granice rashoda proračunskih korisnika u narednom trogodišnjem razdoblju, na kojima se temelji priprema i izrada proračuna. Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze su bazirane na prognozama Direkcije za ekonomsko planiranje pri institucijama BiH. Srednjoročne projekcije prihoda od neizravnih poreza urađene su od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu pri Upravnom odboru Uprave za neizravno oporezivanje BiH (OMA). Srednjoročne projekcije prihoda izravnih poreza i neizravnih prihoda su u nadležnosti Federalnog ministarstva financija.

Prioriteti Vlade Hercegbosanske županije će biti usmjereni na projekte intenziviranja gospodarskog razvoja, očuvanje fiskalne stabilnosti, jačanja unutarnje društvene stabilnosti te u suradnji sa višim razinama vlasti raditi na provedbi potrebnih reformi, te strategiji upravljanja javnim financijama. Cilj strategije je da osigura sveobuhvatan i integrirani okvir za planiranje, koordinaciju, provođenje i praćenje napretka u provođenju aktivnosti upravljanja javnim financijama kako bi se unaprijedila makroekonomska stabilnost, osiguralo efikasno i svrsishodno raspoređivanje i korištenje javnih resursa i time lakše realizirali definirani ciljevi vlade.

Iako uzimajući u obzir da se cjelokupna negativna dešavanja još uvijek traju i nose visok nivo neizvjesnosti, u 2025. godini pretpostavlja se skroman ekonomski rast BDP-a od 2%, a u razdoblju 2026.-2028. godine prosječan rast od 3% pod pretpostavkom da se međunarodna politička situacija neće dodatno usložiti, projekcije za naredno srednjoročno razdoblje prate pretpostavku o djelomičnom oporavku gospodarstva i pozitivnim kretanjima ključnih makroekonomskih pokazatelja.

Stoga, u skladu sa Zakonom o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine, pripremljen je DOP Hercegbosanske županije za razdoblje 2026.-2028. godine. Ključni cilj DOP-a je postaviti makroekonomske, fiskalne i sektorske politike u centar proračunskih procesa, prepoznajući da je godišnji proračun osnovni instrument kojim se realiziraju ciljevi srednjoročne razvojne strategije, kako županije, tako i viših razina vlasti. Također, ovim dokumentom, na temelju definiranih ekonomskih pokazatelja za šire ekonomsko okruženje (prvenstveno FBiH) definira se i fiskalni kapacitet Županije u narednom trogodišnjem razdoblju.

1.3. Struktura dokumenta

U prvom dijelu dokumenta se nalazi uvod u Dokument okvirnog proračuna, korištena metodologija te struktura samog dokumenta. Drugi dio dokumenta su makroekonomske projekcije i pokazatelji BiH i Federacije BiH. Treći dio županijskog Dokumenta okvirnog proračuna obrađuju se procjene prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka za županijski Proračun. Četvrti dio je upravljanje potrošnjom javnog sektora županije dok je peti dio vezan za upravljanje dugom županije. U zadnjem šestom dijelu nalazi se projekcija prihoda i rashoda proračuna, općina i zavoda Hercegbosanske županije. U zadnjem dijelu DOP-a pravi se sinteza svih pokazatelja za županiju označeni kao PRIVITAK: Okvirna fiskalna tablica Hercegbosanske županije za period 2026. – 2028. godine - uključeni su zajednički makro pokazatelji za Županiju, sve općine Županije, Županijskog zavoda za upošljavanje i Županijskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Sami završetak dokumenta je Okvirni prijedlog razine (plafoni) financijskih planova proračunskih korisnika Hercegbosanske županije za razdoblje 2026.- 2028. godine.

Poglavlje 2: Srednjoročna makroekonomska prognoza

U ovom poglavlju obrađene su glavni makroekonomski pokazatelji za BiH i Federaciju BiH za 2024. godinu, te projekcije makroekonomskih pokazatelja za 2024. godinu i za naredno trogodišnje razdoblje. Projekcije indikatora urađene su na temelju projekcija Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP), uvažavajući i projekcije međunarodnih statističkih institucija (MMF i Svjetska banka).

2.1. Postojeće ekonomsko stanje i makroekonomski trendovi u BiH

Veoma važnu odrednicu za ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini u periodu 2025-2027. pored internih dinamika predstavljat će i ekonomska kretanja u vanjskom okruženju, naročito u zemljama EU. Naime, posljednjih nekoliko godina svjetsku ekonomiju a samim tim i ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovina obilježile su veliki izazovi, kao što su globalna pandemija, sukobi u Ukrajini i dr. negativne ekonomske posljedice ovih dešavanja na svjetsku ekonomiju su već vidljive i manifestiraju se kroz trgovinske, financijske, cjenovne šokove koje će nisu zaobilazili ni Bosnu i Hercegovinu. Naime, raniji izvještaji su pokazali da vanjsko okruženje (EU i zemlje regije) predstavljaju veoma važnu strukturalnu odrednicu svih ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini.

Obzirom da eksterne dinamike predstavljaju veoma važnu strukturalnu odrednicu svih ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini vrijedi istaći da će najnovija događanja imati odlučujuću ulogu za izgled ekonomske rasta u zemlji u narednom periodu. Osim eksternih dinamika, jako bitan faktor za ekonomski rast u zemlji tokom programskog perioda 2025.-2027. godina predstavljat će i institucionalni kapacitet zemlje u provedbi strukturalnih reformi kako bi se ojačao doprinos internih dinamika u kreiranju istog. Daljnje usklađivanje kako eksternih tako i internih dinamika bi imalo veoma negativne posljedice po bosanskohercegovačku ekonomiju i smanjila njen potencijalni rast

U nastavku ćemo se osvrnuti na neke od indikatora ekonomskog rasta Bosne i Hercegovine za drugi kvartal 2024. godine¹:

- Industrijska proizvodnja – Pogoršani ekonomski i industrijski izgledi u EU, dodatno otežani globalnim geopolitičkim nestabilnostima, uticali su na smanjenje tražnje na tržištima naših glavnih trgovinskih partnera, što se ogleda u nastavku pada obujma industrijske proizvodnje u četvrtom kvartalu 2024. godine. Ukupna industrijska proizvodnja u FBiH u prosincu 2024. godine manja je za 1,6% u odnosu na studeni 2024. godine. Kalendarski prilagođena industrijska proizvodnja u FBiH u prosincu 2024. godine manja je za 1,0% u odnosu na prosinac 2023. godine
- Cijene – Cijene proizvođača industrijskih proizvoda u prosincu 2024. godine su u prosjeku zabilježile rast od 2,5% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Rast cijena zabilježen je kod svih industrijskih grupacija, pa su cijene energije porasle za 7,3%, intermedijarnih proizvoda za 0,7%, kapitalnih proizvoda za 2,3%, trajnih i netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 2,0% i 1,4%, respektivno

¹Kvartalni ekonomski trendovi FBiH 4Q 2024, 16. svibanj 2025

- Nezaposlenost – U veljači 2025. godine broj registriranih nezaposlenih osoba u BiH iznosio je 324 314. U usporedbi s 2024. godinom, nezaposlenost u BiH je opala. Broj evidentiranih nezaposlenih osoba na zavodima za zapošljavanje u BiH se smanjio za 22.754 osobe (6,60%) u odnosu na isti period prošle godine. Smanjenje broja nezaposlenih osoba je registrirano u oba entiteta.
- Plaće – u 2025. godini je zabilježen rast plaća u svim sektorima, međutim zbog snažnih inflatornih pritisaka to se nije odrazilo na njihov realni rast. Prosječna neto plaća u BiH u 2024. godini iznosila je 1.381,00 KM.
- Fiskalni sektor – fiskalni pokazatelji ukazuju na rast prihoda i rashoda u prvom kvartalu 2024. godini što se može objasniti porastom opće razine cijena. Snažan rast opće razine cijena uzrokovao je značajan rast neto prihoda od neizravnih poreza.

Tablica 1. Makroekonomski pokazatelji za BiH za razdoblje 2023.- 2028. Godine

Pokazatelj	Službeni podatak	Projekcije				
	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Nominalni BDP u mil KM	50.923	53.560	56.568	59.367	62.294	65.553
Nominalni rast u %	11,1	5,2	5,6	4,9	4,9	5,2
BDP deflator (prethodna godina=100)	109,6	102,6	102,9	101,9	101,7	101,8
Realni BDP u mil KM (prethodna godina=100)	46.458	52.223	54.998	58.258	61.230	64.362
Realni rast u %	1,9	2,5	2,7	3	3,1	3,3
Inflacija mjerena indeksom potroš. cijena u %	6,1	1,7	3	2	1,9	1,8
Potrošnja u mil KM	43.658	45.749	48.053	49.897	51.880	53.673
Realni rast u %	1,3	2,6	2,1	1,8	2	1,5
Vladina potrošnja u mil KM	9.548	10.044	10.426	10.791	11.223	11.615
Realni rast u %	2,1	2,6	1,8	1,7	2,1	1,6
Privatna potrošnja u mil KM	34.111	35.705	37.627	39.106	40,657	42.057
Realni rast u %	1,1	2,6	2,2	1,9	2	1,5
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	11.519	12.665	13.457	14.229	15.223	16.402
Realni rast u %	12.1	8,1	4,5	4,1	5,6	6,2
Vladine investicije u mil KM	1.487	1.681	1.798	1.969	2.127	2.339
Realni rast u %	7,6	9,7	3,9	7,2	5,8	7,7
Privatne investicije u mil KM	10.031	10.984	11.676	12.260	13.106	14.063

Realni rast u %	12,8	7,9	4,6	3,7	5,5	5,9
Uvoz u mil KM	27.798	28.761	30.218	31.477	33.127	34.924
Nominalni rast u %	-1,6	3,5	5,1	4,2	5,2	5,4
Realni rast u %	-1,3	2,5	3,6	2,6	3,6	4
Izvoz u mil KM	21.931	21.960	23.097	24.157	25.666	27.429
Nominalni rast u %	-0,5	0,1	5,2	4,6	6,2	6,9
Realni rast u %	-1,2	-1,6	3,4	2,9	4,7	5,3
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	23,1	23,9	24	24,5	24,9	26
Bilans tekućeg računa u lim KM	-1.157	-1.802	-2.063	-2.227	-2.344	-2.337
Rast u %	-42,2	55,8	14,5	8	5,2	-0,3
Bilans tekućeg računa u % BPD-a	-2,3	-3,4	-3,6	-3,8	-3,8	-3,6

Izvor: Izvor: Federalno ministarstvo financija, *Projekcije proljeće 2025. godine*

U razdoblju 2026.-2028. godine projicira se poboljšanje uslijed pozitivnih ekonomskih aktivnosti u zemljama okruženja i u zemlji.

2.2. Federacija BiH - BDP projekcije

Prema posljednjim raspoloživim podacima BDP u BiH iznosio je oko 51,2 milijarde KM, prema rashodnom pristupu u četvrtom kvartalu 2024. u odnosu na isti kvartal prethodne godine zabilježio je rast od 2,5%. BDP u četvrtom kvartalu 2024. godine od 0,8% u odnosu na prethodni kvartal

U ožujku 2025. godine prosječna neto plaća iznosila je 1.534 KM, a što predstavlja nominalno povećanje za 10,2 posto i realno povećanje devet posto u odnosu na isti period prethodne godine. U Federaciji BiH se u 2025. godini očekuje skroman rast realne ekonomske aktivnosti od 2,2 posto, a za razdoblje 2026 - 2028. godine prosječna stopa realnog rasta procjenjuje se na 3%.

2.2.1. Ekonomski rast u Federaciji BiH

Za drugi kvartal 2024. godine, za ekonomije EU, procijenjena je stopa rasta od 0,3%, označavajući kraj blage recesije koja je zahvatila drugu polovicu prošle godine. Nakon blagog oporavka u prvom kvartalu 2024. godine u ekonomijama EU je i dalje prisutan period stagnacije. Godišnja stopa rasta BDP-a u EU u drugom kvartalu 2024. godine iznosila je 0,8% (u odnosu na drugi kvartal prethodne godine). Cijene energenata i glavnih industrijskih proizvoda na međunarodnom tržištu pokazuju otpornost, ali ostaju pod pritiskom globalnih geopolitičkih faktora. Sve navedeno se negativno odrazilo na međusobnu vanjskotrgovinsku razmjenu FBiH, gdje je registriran značajniji pad izvoza, za 3,6%, u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Bruto domaći proizvod (BDP) FBiH pokazuje umjereni realni rast, iako su određeni sektori, poput prerađivačke industrije, zabilježili pad, i u drugom kvartalu 2024. godine, u odnosu na isti kvartal prethodne godine, iznosi 2,7%. Smanjenje tražnje na tržištima

naših glavnih trgovinskih partnera, prvenstveno EU, nastavak je pada obujma industrijske proizvodnje u drugom kvartalu 2024. godine. U istom periodu zabilježen je nastavak trendova rasta indeksa u građevinarstvu, u prometu trgovaca na malo, u turizmu i u ostalim uslužnim djelatnostima.²

U odnosu na drugi kvartal prethodne godine, ukupan izvoz manji je 104,7 mil. KM ili za 3,6%, dok je uvoz manji za 75,2 mil. KM ili 1,5%. Postoji ovisnost o EU tržištu te potrebno je otvaranja novih tržišta. U drugom kvartalu 2024. godine, FBiH bilježi rast javnih prihoda (i indirektnih i direktnih), sa smanjenim ukupnim udjelom u BDP-u od 23,68% (za 0,1 pp nižim udjelom u odnosu na isti kvartal prethodne godine). U strukturi direktnih poreza, u drugom kvartalu 2024. godine najveći udio imaju doprinosi za PIO (56%). Iako je zabilježen rast prihoda od doprinosa u odnosu na isti kvartal prethodne godine, i dalje postoje izazovi u vezi s pokrivenošću penzija doprinosima za PIO (prisutan je deficit u financiranju). U drugom kvartalu 2024. godine pokrivenost je iznosila -13,7%, odnosno deficit u iznosu od 121,6 mil. KM, dok je u prethodnom kvartalu pokrivenost iznosila - 14,4%, odnosno deficit u iznosu od 122,9 mil. KM. Isplaćene penzije bilježe rast kao i broj penzionera. U narednom periodu može se očekivati daljnji rast broja penzionera i povećanje potrebnih sredstava za isplatu penzija i rast jaza potrebnog za financiranje.

2.2.2. Rizici od projekcije prihoda u Federaciji BiH

S obzirom da su rizici po projekcije najvećim dijelom vezani za vanjske faktore (situaciji vezanoj za rat i energetske krizu), neizvjesnost povezana sa projekcijama na visokoj je razini. Razvoj događaja na ukrajinskom ratištu i rješavanje globalnih energetskih problema predstavljaju glavne rizike po načinjene projekcije.

S duge strane, na ostvarenje projekcija utjecati će i unutarnji faktori vezani za kompleksnu administrativnu organizaciju Federacije BiH, složen sustav donošenja odluka, spor tempo provođenja reformskih mjera i sl. Eventualna kašnjenja u provođenju strukturnih reformi mogla bi se negativno odraziti na gospodarski rast. Također, rizik koji se odnosi na migraciju stanovništva pogotovo aktivnog radnog stanovništva iz Federacije BiH u konačnici bi mogao imati negativan odraz na produktivnost te rezultirati sporijim rastom BDP – a od projiciranog.

Kao rizik po projekcije značajno je navesti i stabilnost u proizvodnji električne energije koji u znatnoj mjeri ovisi o hidrološkim prilikama. Naime, nepovoljne hidrološke prilike mogle bi se loše odraziti na ukupnu proizvodnju električne energije, a samim tim i na fizički obujam industrijske proizvodnje, a što bi opet imalo negativan odraz na ostale komponente BDP – a.

² Kvartalni ekonomski trendovi FBiH, 2Q 2024

Poglavlje 3: Srednjoročna fiskalna strategija

Ovo poglavlje sadrži projekcije prihoda za koje se očekuje da će biti dostupni za financiranje javne potrošnje u srednjoročnom razdoblju, koje se temelje na prethodno navedenim makroekonomskim pokazateljima i postojećim poreznim politikama. Osim toga, treće poglavlje daje opis fiskalnog okruženja i fiskalne strategije - pozicije za koju se Vlada Županije opredijelila.

Projekcije prihoda Hercegbosanske županije za razdoblje 2026.-2028. godine urađene su na temelju smjernica dostavljenih od strane Federalnog ministarstva financija. Na bazi dostavljenih projekcija prihoda od strane Federalnog ministarstva financija (broj:05-12-5-4674/25-1), od 23.05.2025. godine kao i pokazatelja kretanja prihoda Županije u prethodnom razdoblju Ministarstvo financija Hercegbosanske županije uradilo je projekcije prihoda Županije za razdoblje 2026.-2028. godine.

3.1. Osnovne pretpostavke i ciljevi makroekonomske politike BiH i Federacije BiH u razdoblju 2026. – 2028. godine

Pored makroekonomskih pokazatelja i postojeće porezne politike u ovom poglavlju su date projekcije prihoda Hercegbosanske županije koje je moguće ostvariti za financiranje javne potrošnje u toku srednjoročnog razdoblja.

Kandidacijski status za članstvo u EU koji je Bosna i Hercegovina stekla u prosincu 2022. godine, zahtjeva nove iskorake te intenziviranje rada na daljnjoj realizaciji mjera koje vode ka konačnom ostvarivanju cilja. Stoga su i ekonomska i fiskalna politika Federacije BiH u narednom periodu usmjerene ka implementaciji strukturnih reformi potrebnih za pristupanje EU. Strukturne reforme podrazumijevaju promjenu ustroja gospodarstva tj. institucionalnog i regulacijskog okvira poslovanja. Njihova osnovna svrha jeste osnaživanje gospodarstva i ostvarivanje uravnoteženog potencijalnog rasta.

Ekonomska i fiskalna politika Vlade FBiH u srednjoročnom razdoblju povezane su sa strateškim pravcima usmjerenim ka postizanju fiskalne održivosti u skladu sa kriterijima EU. Postizanje fiskalne održivosti podrazumijeva da država mora biti sposobna dugoročno održati svoju potrošnju, poreze i druge politike bez ugrožavanja solventnosti ili neplaćanja svojih obaveza. Jedan od načina osnaživanja fiskalne održivosti je postizanje fiskalne konsolidacije tj. smanjenje proračunskog deficita te uravnoteženje proračuna usklađivanjem prihoda i rashoda.

Budući da kontrola i transparentnost trošenja javnih sredstava predstavljaju bitan preduvjet za održivost javnih financija Vlada Federacije BiH namjerava u narednom periodu uključiti sve institucije koje se financiraju iz proračuna, a do sada nisu bile uključene u jedinstveni trezorski sustav. Stoga je predviđeno uključiti izvanproračunske fondove i proračune županija u proračun Federacije BiH, te županijske direkcije za putove u proračun županija. Prvenstveno je planirano uključiti Zavod za zapošljavanje i županijske službe za

zapošljavanje u proračun Federacije BiH odnosno proračune županija, a sve u skladu sa Strategijom reforme upravljanja javnim financija u Federaciji BiH.

Osnovni prioriteti Vlade Federacije BiH u narednom srednjoročnom periodu, bit će usmjereni na kreiranje povoljnijeg poslovnog ambijenta, poticanje i rast privatnih i javnih investicija što bi trebalo biti podržano kroz izdvajanje većih iznosa sredstava iz Proračuna FBiH za financiranje infrastrukturnih projekata, nastavak izgradnje autocesta i brzih cesta, kao i unapređenje avio i željezničkog prometa FBiH.

Među prioritetima je i postepeni prelazak na zelenu i kružnu ekonomiju, digitalnu transformaciju industrije i malih i srednjih poduzeća kroz uspostavu ekonomskih instrumenata u oblasti okoliša i ublažavanju klimatskih promjena. Porezne politike u srednjoročnom periodu bi trebale promovirati i održiv i inkluzivan rast na nivou FBiH i u svim županijama i jedinicama lokalne uprave s fokusom na zaštitu radnih mjesta, povećanje produktivnosti poslovnih subjekata i smanjenje ili ukidanje troškova, naknada i taksi koje opterećuju gospodarsku aktivnosti.

U osnovnim prioritetima je naznačeno i da će se, u svrhu zaštite radnih mjesta, potencirati reforma opterećenja rada kroz izmjene pravnog okvira poreza na dohodak i obaveznih doprinosa, a u narednom periodu planirano je iznalaženje novih prijedloga o ovom pitanju koje će uzeti u obzir preliminarne analize utjecaja tih propisa na zaposlenike, poslodavce i Proračune u FBiH.

Kad su u pitanju mjere koja će uticati na poboljšanje poslovnog okruženja koja će posljedično imati povećanje produktivnosti poslovnih subjekata, u narednom periodu nastaviti iznalaženje rješenja unapređenja rada i digitalizacije Porezne uprave s naglaskom na potrebu provedbe mjera administrativnog unapređenja pružanja javnih usluga kroz fluidan protok informacija kroz IT sistem i sve oblike razmjene informacija i tehnološki naprednijim procesom fiskalizacije.

3.2. Neizravni porezi koji se prikupljaju na račun Uprave za neizravno oporezivanje

Prihodi koje prikuplja Uprava za neizravno oporezivanje uključuju PDV, carinske troškove, trošarine, cestarinu te ostale prihode i pristojbe koje ostvaruje Uprava u okviru svojih ingerencija. Ovi prihodi se uplaćuju na Jedinствeni račun, a raspodjela se vrši prema članku 21. Zakona o sustavu neizravnog oporezivanja u BiH, („Službeni glasnik BiH“, broj: 44/03, 52/04, 34/07, 49/09 i 32/13).

Neizravno oporezivanje je u nadležnosti države i vrši se od strane Uprave za neizravno oporezivanje (UIO/UNO) BiH, a pokriva porez na dodanu vrijednost (PDV), carinske pristojbe, akcizne pristojbe, naknade za ceste itd.. Nakon prikupljanja, prihodi se raspoređuju u skladu sa Zakonom o sustavu neizravnog oporezivanja u BiH i Zakonom o uplati i raspodjeli prihoda sa Jedinствenog računa Uprave. Prihodi od neizravnih poreza sa Jedinствenog računa Uprave raspoređuju se za financiranje državnih institucija. Konsolidirani plan prihoda u Federaciji BiH uključuje plan prihoda proračuna Federacije BiH, županijskih proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave, plan poreznih prihoda – doprinosa zavoda, te plan javnih prihoda ostalih korisnika (uprave za ceste, zavodi i sl.). Od 01.02.2018. godine prihodi po osnovi namjenske cestarine za autoceste povećani su sa 0,10 KM/l na 0,25 KM/l. Prikupljanje ovih poreza vrši se na posebnom pod računu otvorenom kod Centralne banke

Bosne i Hercegovine. Također potrebno je naglasiti da konsolidacija planiranih prihoda ne odražava cjelokupan plan fiskalnog okvira, s obzirom da nisu obuhvaćeni prihodi javnih poduzeća u Federaciji BiH, ukupan dug i primitci.

Iz pripadajućeg dijela prihoda Federacije, izravno se vrši uplata za servisiranje vanjskog duga, a preostali dio sredstava sa Jedinstvenog računa raspoređuje se između Federacije, županija, općina i Direkcija za ceste, u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH. Unatoč stabilizaciji epidemioloških prilika vezanih za pandemiju ali i složenih međunarodno političkih prilika vezanih za rat u Ukrajini izvršeno je revidiranje projekcija naplate javnih prihoda. No za očekivat je da zbog inflatornih pritisaka dođe do porasta javnih prihoda u narednim godinama unatoč neizvjesnosti u makro okruženju.

Prihodi od neizravnih poreza u prvih pet mjeseci 2025. godine iznosili su 2 milijarde i 751 milijuna KM i veći su za 121 milijuna KM ili 4,6% u odnosu na isto razdoblje 2024. godine kada su iznosili 2 milijarde i 630 milijuna KM.³ UNO je u prvih pet mjeseci 2025. godine gospodarstvu vratila 540 milijuna KM.

Neto prikupljeni prihodi koji su otišli u raspodjelu korisnicima u prvih pet mjeseci 2025. godine, a to su država, entiteti i Distrikt Brčko, iznosili su 2 milijarde i 210 milijuna KM i veći su za 4,9% u odnosu na prihode raspoređene korisnicima u prva tri mjeseca 2024. godine.

U ožujku 2025. godine prikupljeno je 950 miliona neizravnih poreza što je za 77 miliona KM, ili 8,8% više u odnosu na ožujak 2025. godine.

Tablica 2. Raspodjela prihoda od neizravnih poreza entitetima i Distriktu Brčko u milijunima KM

01.01.-31.03. 2025.	FBiH		RS		DB BiH	
	Doznačeno	Vanjski dug	Doznačeno	Vanjski dug	Doznačeno	Vanjski dug
2025	922	238	533	112	62	5
2024	859	227	500	103	57	5
% promjene	7,29	5,00	6,46	8,52	7,98	-6,59

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje

Za financiranje državnih institucija u prva tri mjeseca 2025. godine raspoređen je iznos od 243 miliona KM. Ostatak prikupljenih prihoda od neizravnih poreza završio je kod entiteta i Brčko distrikta. Tako je Federacija BiH sa jedinstvenog računa dobila 1 milijardu i 214 miliona KM, Republika Srpska 681 miliona KM i Brčko distrikt 69 miliona KM.

3.3. Prihodi koji se prikupljaju od strane Županije

Porez na dobit

Prateći trend naplate iz 2023. godine, koji upućuje na oporavak djelatnosti čije je poslovanje u prethodnom „pandemijskom“ radoblju narušeno, kao i tekuću naplatu prvom kvartalu 2024. godine, te ostale pokazatelje koji upućuju na očekivani nivo naplate do kraja godine.

³ UNO-Uprava za indirektno-neizravno oporezivanja; članak Prihodi od neizravnih poreza veći za 407 milijuna KM od 03.06.2024. god.

Što se tiče prihoda Hercegbosanske županije procjenjuje se da će prihodi po ovom osnovu iznositi 7,51 miliona KM u 2025. godini, što predstavlja rast u odnosu na 2024. godine. U 2026. godini očekuje da će porez na dobit iznositi 7,92mil. KM, a za 2027. godinu 8,36mil. KM, a u 2028.godini očekuje se 7,95mil.KM.

Porezi građana – porez na imovinu

Porezi na imovinu je jedna od poreznih oblasti u Bosni i Hercegovini koja nije ujednačena u državi. Porez na imovinu je reguliran na razini županija u Federaciji BiH i na razini Republike Srpske.

Budući da oporezivanje imovine nije regulirano na entitetskoj razini, županije su samostalne kod određivanja visine poreza tako da postoji različita praksa raspodjele ovih prihoda. Te se prema projekcijama Ministarstva financija Hercegbosanske županije u 2026. godini očekuje 0,61mil. KM, u 2027. 0,65 mil. KM, i 0,71 mil. KM u 2028. godini.

Porez na dohodak

Zakon o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), koji je u primjeni od 01.01.2009. godine, donio je pozitivne efekte u reformi oblasti direktnog oporezivanja, zamijenivši niz drugih poreza, koje su plaćali građani i uključuje oporezivanje dohotka od nesamostalne i samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinskih prava, od ulaganja kapitala, te od dobitaka ostvarenih sudjelovanjem u nagradnim igrama i igrama na sreću.

Zakonom o izmjenama zakona o Pripadnosti javnih prihoda FBiH (Sl. Novine FBiH br. 22/09), propisano je da županijama pripada najviše 65,54% (ranije 71,5%) od poreza na dohodak uplaćenog u svakoj jedinici lokalne samouprave.

Porez na dohodak je vrsta poreza kojim se oporeziva dohodak fizičkih i pravnih osoba. Postoji više sustava poreza na dohodak u ovisnosti od obujma i učestalosti razreza i naplate.Ovaj porez može biti progresivan, degresivan i proporcionalan, ovisno kako je propisano državnim zakonodavstvom.Porez na dohodak u Bosni i Hercegovini reguliran je entitetskim zakonima o porezu na dohodak.

Porez na dohodak se, u skladu sa postojećim zakonskim rješenjima, dijeli između županija i općina, a odnos se utvrđuje putem odgovarajućih propisa na županijskoj razini. U Hercegbosanskoj županiji ovaj omjer je 65,54% u korist Županije i 34,46% u korist općina. Ukupna procjena prihoda za koje se očekuje da će se prikupiti u 2025. godini na području Hercegbosanske županije iznosi 10,05mil. KM, što predstavlja rast u odnosu na plan 2024. godinu. Procjenjuje se da će u 2026. godini iznositi 12,27mil. KM,13,05mil. KM u 2027. godini, te u 2028.godini 13,90mil. KM.

Stabilan rast prihoda od poreza dohodak, prateći pozitivna očekivanja vezana za tržište rada, nastavlja se i u narednim godinama.Projekcije su rađene po konzervativnom pristupu, a imajući u vidu i rizike pri projiciranju i pretpostavci da će doći do modernizacije Porezne uprave uspostavom centralnog registra poreznih obveznika, što bi trebalo osigurati i efikasniju

naplatu prihoda. U nastavku donosimo projekciju prihoda Poreza na dohodak za Županijske i Gradske/općinske budžete u razdoblju 2025.-2028. godina.

Tablica 3. Projekcija prihoda od poreza na dohodak u Hercegbosanskoj županiji za razdoblje 2025-2028. godina

VRSTA PRIHODA	Projekcija u KM			
	2025	2026	2027	2028
1. Porez na dohodak	17.603.209	18.715.442	19.916.939	21.215.731
1.1. Županijski proračun	11.537.143	12.266.101	13.053.562	13.904.790
1.2. Općinski/gradski proračun	6.066.066	6.449.341	6.863.377	7.310.941

Izvor: Federalno ministarstvo financija

Neporezni prihodi

Neporezni prihodi su vrsta javnih prihoda koji se prikupljaju obveznim plaćanjima pravnih i fizičkih osoba sa obvezom izvršenja posebne usluge tim osobama, u ovu kategoriju prihoda spadaju i novčane kazne.

Prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH neporezni prihodi određeni su propisima na federalnoj, županijskoj i općinskoj razini, što im određuje i pripadnost po razinama vlasti. S toga, radi potrebe izrade ovog dokumenta, dat je okvir planiranih neporeznih prihoda, koji mogu, promatrani pojedinačno po županijama, neznatno odstupiti od planova županijskih i općinskih proračuna, koji su samostalni u projiciranju ovih prihoda.

Neporezni prihodi Županije uključuju prihode od poduzetničke imovine, takse i naknade, novčane kazne, potpore, donacije i vlastite prihode proračunskih korisnika. Drugi po apsolutnoj veličini prihoda Proračuna je neporezni prihod. U 2026. godini očekuje se prihod od 16,56 mil. KM, u 2027. godini 16,73 mil. KM i u 2028. godini 17,37 mil. KM. Ukupan neporezni prihod po ovoj projekciji, računat indeksom 2026/2025. godina iznosi 89,80 što znači da će prihod u narednoj fiskalnoj godini biti veći za 9,80 % u odnosu na Proračun za 2025. godinu.

Ostvarenje ovih prihoda uglavnom ovisi od ministarstava i institucija Vlade s obzirom da ovu kategoriju čine prihodi od taksi, naknada, prihodi od vlastite djelatnosti, naknada prema županijskim i federalnim propisima i aktivnostima Vlade oko iznalaženja novih potpora i donacija.

Neporezni prihodi uglavnom pokazuju značajne oscilacije i ovise od realizacije planova rada pojedinih ministarstava i institucija, obzirom da ovu kategoriju čine prihodi od pristojbi, naknada, prihoda pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi) i naknada prema županijskim propisima.

Ministarstvo financija već duži niz godina upozorava Vladu HBŽ da ovaj prihod može znatno porasti ukoliko bi se učinili potrebni zahvati kod svih ministarstava i uprava koja ostvaruju naknade, takse i pristojbe po županijskim propisima.

Ukupni prihod Županije

Porezni prihodi prema ovoj projekciji za 2026. godinu biti će veći za 11,30% u odnosu na plan proračuna iz 2025. godine i iznositi će 126,14 mil. KM, za 2027. godinu 134,44 mil. KM i za 2028. godinu 141,84 mil. KM.

Najveću stavku u poreznom prihodu čini neizravni porez-PDV za Županiju i Upravu za ceste. Prihodi od neizravnih poreza-PDV prema projekcijama koji će biti dostupni Hercegbosanskoj županiji u 2026. godini iznositi će 100,70mil. KM, u 2027. godini 107,88mil. KM i u 2028. godini 114,16mil. KM. Iz pripadajućeg dijela prihoda od Federacije BiH, izravno se vrši uplata za servisiranje vanjskog duga, a preostali dio sredstava sa Jedinstvenoga računa raspoređuje se između Federacije, županija, općina i Direkcija za ceste.

U ovoj kategoriji prihoda značajno mjesto zauzima porez na dohodak, koji zbog rasta plaća povećan u 2025. godini, te će u narednom razdoblju ima značajan rast. Sukladno tome prihodi po ovoj osnovi iznositi će 12,27 mil. KM u 2026. godini, 13,05 mil. KM u 2027. i 13,90 mil. KM u 2028. godini. S obzirom na dosadašnji indeks izvršenja ove vrste prihoda smatramo da je realno isplaniran za naredno srednjoročno razdoblje.

Tablica 4. Prihodi Hercegbosanske županije za razdoblje 2024.-2028. godina u mil KM

Konto	Vrsta prihoda	Izvršenje		Prognoza			Indeks 2026/2025
		2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	
	UKUPNI PRIHODI	120,91	135,82	142,7	151,7	159,21	105,07
	I Porezni prihodi	105,88	113,33	126,14	134,44	141,84	111,30
717	Neizravni porezi- Županija	88,22	90,43	100,70	107,88	114,16	111,36
717	Neizravni porezi- Uprava za ceste	0,27	4,19	4,58	4,86	5,12	109,30
711	Porez na dobit	7,30	7,51	7,92	7,93	7,95	105,46
714	Porezi građana	0,89	0,95	0,61	0,65	0,71	64,21
716	Porez na plaće/dohodak	9,33	10,05	12,27	13,05	13,90	122,09
713,715, 719	Ostali porezi	0,13	0,19	0,06	0,07	0,07	31,58
	II Neporezni prihodi	15,03	18,44	16,56	16,73	17,37	89,80
721	Prihodi od poduzetničke	0,45	1,84	1,21	1,25	1,27	65,76

imovine							
722	Takse, naknade i pristojbe	4,65	7,44	7,45	7,50	7,55	100,13
723	Novčane kazne	1,25	0,90	0,83	0,85	0,88	92,22
730	Potpore	8,64	8,30	7,81	7,88	8,01	94,09
733	Donacije	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
740	Kapitalni transferi	0,00	0,00	0,20	0,20	0,20	0,00
770	Ostalo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
III Financiranje		0	0	0	0	0,00	0,00
811 - 813	Primici od fin. imovine	0	0	0	0	0,00	0,00
814,815	Primici od kredita	0	0	0	0	0,00	0,00
591	Neraspoređeni višak prihoda	0,00	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Izvor: Ministarstvo financija HBŽ

3.3.1. Rizici po projekcije prihoda

Projekcije prihoda Hercegbosanske županije za razdoblje 2026.-2028. godine rađene su na osnovu smjernica dostavljenih kroz srednjoročnu fiskalnu strategiju i projekcije prihoda od strane Federalnog ministarstva financija.

Projekcije prihoda za 2025. godinu kao i za razdoblje od 2026.-2028. godine temelje se na postojećim poreznim politikama. Prihodi od indirektnih poreza bazirane su na srednjoročnom planu naplate ukupnih prihoda na Jedinstvenom računu, preuzetom od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu (OMA) u travnju 2025. godine. Nadalje temeljem srednjoročnih prognoza kretanja krajnje potrošnje izvršena je procjena učešća Federacije BiH u međuentitetskoj raspodjeli dok je raspodjela među korisnicima Federacije BiH po godinama, zasnovana i na planu otplate vanjskog duga.

Pojedinačna alokacija prihoda od indirektnih poreza za kantone, urađena je prema koeficijentima raspodjele iz Uputstva o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2024. godinu (Službene novine FBiH, broj: 72/23). Pojedinačni projicirani iznosi za razdoblje 2024-2026 godine alocirani su u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH (Službene novine FBiH, broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22), za kanton Sarajevo primijenjen je ponder 1,4 u 2024. godini, dok je u 2025. i 2026. godini primijenjen ponder 1,3.

Projekcije prihoda od poreza na dobit za 2025. godinu bazirane su na povijesnom i tekućem (Q1 2024) trendu naplate uz procijenjena očekivanja do kraja godine. No uzimajući u obzir visok nivo nepredvidivosti, stope rasta u razdoblju 2026.-2028. godina oprezno predviđaju prosječan godišnji rast.

Projekcije prihoda od poreza na dohodak i obveznih socijalnih doprinosa za 2024. Godinu, također su zasnovane na povijesnom i tekućem (Q1 2024) trendu naplate. Imajući u vidu da je u 2022. i 2023. godini godišnji rast prosječne plaće u velikoj mjeri bio vezan za usklađivanje sa inflatornim šokovima, što je na strani naplate prihoda od poreza na dohodak rezultiralo dvoznamenkastim stopama rasta, projekcija navedenih kategorija za 2024. godinu, uzimajući u obzir očekivanu stabilizaciju cijena, ipak pretpostavlja skromniji rast.

Srednjoročne projekcije javnih prihoda u Federaciji BiH prate makroekonomska očekivanja u kretanju onih agregata sa kojim su u značajnoj korelaciji. Kod nekih stavki, u cilju očuvanja fiskalne discipline, već unutar osnovnog scenarija uključeni su i procijenjeni efekti pojedinih visokih rizika po ostvarenju makroekonomskih prognoza. Obzirom na krajnju nepredvidivost mogućih budućih šokova, posebno kada je riječ o ubrzanom ratu inflacije, moguće su značajne promjene u krajnjem ishodu makroekonomskih pretpostavki, pa tako i projekcija javnih prihoda.

Pored navedenog, na drugačiji ishod u naplati javnih prihoda mogu u značajnoj mjeri utjecati: neplanirane izmjene poreznih politika, značajna odstupanja u kretanju koeficijenta raspodjele prihoda od indirektnih poreza između entiteta u odnosu na trenutno procijenjeni. Promjene u nivou planirane otplate vanjskog duga, promjene u izdvajanju prihoda od indirektnih poreza za Institucije BiH, rad porezne administracije, te razvoj drugih događaja poput novih elementarnih nepogoda

Također treba istaknuti visoku razinu za projicirane primljene tekuće transfere od ostalih razina vlasti zbog ublažavanja negativnih ekonomskih posljedica pandemije korona virusa (sredstva MMF-a, Europske banke i druge potpore viših razina vlasti). Naplata prihoda od neizravnih poreza ovisit će i od kvalitetne koordinacije svih korisnika, institucija Bosne i Hercegovine, entiteta i Brčko Distrikta, s jedne strane i svih korisnika prihoda od neizravnih poreza unutar Federacije BiH, s druge strane, a s naglaskom na nastavak prilagođavanja koeficijenata za raspodjelu ove vrste prihoda.

3.4.Ukupni rashodi Hercegbosanske županije

Tablica 5. Rashodi Hercegbosanske županije za razdoblje 2024.-2028. godine u mil. KM

Vrsta rashoda	Izvršenje	Proračun	Prognoza			Index 2026/2025
	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	
UKUPNI RASHODI	118,23	135,82	142,70	151,27	159,94	105,07
I. TEKUĆA PRIČUVA	0,58	0,60	0,60	0,60	0,60	100,00
II. TEKUĆI IZDATCI	112,01	127,70	134,09	140,88	149,75	105,00
1.Bruto plaće	58,96	64,56	67,89	73,41	77,40	105,16
2.Naknade	11,17	13,39	14,06	14,76	15,09	105,00
3.Doprinosi poslodavca	7,75	8,61	9,04	9,49	9,96	104,99
4.Materijalni troškovi	8,18	10,81	11,35	11,91	12,51	104,99
5.Tekuće potpore	21,71	26,43	27,75	29,14	30,60	104,99
6.Kapitalne potpore	4,21	3,82	4,01	4,21	4,42	104,97
7.Izdatci za kamate	0,03	0,05	0,09	0,09	0,09	100,00
III. KAPITALNI IZDATCI	5,85	6,38	7,58	8,27	8,88	118,81
IV. OTPLATA POZAJMLJIVANJA	0,36	0,67	0,39	0,39	0,39	100,00
V. FINANCIRANJE DEFICITA	-	-	-	-	-	-

Izvor: Ministarstvo financija HBŽ

Ukupni rashodi i izdatci u 2026. godini iznose 142,70mil. KM što je usuglašeno sa prihodima iz prethodne tablice. Očekuje se da će ukupna očekivana potrošnja na plaće,

naknade i doprinose u javnom sektoru Hercegbosanske županije iznositi 90,99mil. KM, što je za 5,12% povećanje u odnosu na 2025. godinu. Ovi rashodi i izdatci čine najveću stavku u strukturi ukupnih rashoda i izdataka.

U 2026. godini očekuje se 7,58mil. KM kapitalnih izdataka što je veće za 18,81% u odnosu na 2025. godinu, a udio ovih izdataka u strukturi ukupnih rashoda i izdataka za 2025. godinu iznosi 5,31%. Otplata pozajmljivanja u 2026. godini projicirana je u iznosu od 0,39mil. KM, a udio ovih izdataka u strukturi ukupnih rashoda i izdataka za 2026. godinu iznosi 0,27%.

3.5. Financiranje

Financiranje iz domaćih izvora

Domaće financiranje nije planirano u razdoblju 2026.-2028. godine dok je planiran izdatak za otplatu postojećih kredita iz prethodnih razdoblja.

Prema Zakonu o proračunima u Federaciji BiH, u računu financiranja iskazuju se primitci od financijske imovine, primljeni krediti i zajmovi te izdatci za financijsku imovinu i otplatu kredita i zajmova.

Tablica 6. Račun financiranja za razdoblje 2025.-2028. godina

	Prognoza			
	2025.	2026.	2027.	2028.
Primitci od kredita i zajmova	0	0	0	0
1. Izdatci za otplatu kredita	0,67	0,39	0,39	0,39
2. Izdatci za financiranje deficita	0	0	0	0
Bilanca financiranja	-0,39	-0,39	-0,39	-0,39

Ministarstvo financija Hercegbosanske županije predviđa otplatu kredita u iznosu od 0,39mil. KM u 2026. godini, 0,39mil. KM u 2027. godini i 0,39mil. KM u 2028. godini.

Tablica 7. Primarna fiskalna bilanca Hercegbosanske županije za razdoblje 2025.-2027.g.

	Prognoza		
	2025.	2026.	2027.

PRIMARNA FISKALNA BILANCA (1-2)	0,39	0,39	0,39
1. Primarni prihodi	135,82	142,70	151,27
2. Rashodi i izdatci	135,12	142,03	150,60

Primarna fiskalna bilanca za našu Županiju jednaka je razlici primarnih prihoda te rashoda i izdataka, odnosno jednaka je financiranju što se vidi iz prethodne dvije tablice. Na taj način uravnotežuju se ukupni prihodi i primitci sa ukupnim rashodima i izdatcima.

Poglavlje 4: Upravljanje potrošnjom javnog sektora

U ovom poglavlju su sažeta ključna pitanja iz oblasti upravljanja resursima javnog sektora i oblasti proračunske reforme u Hercegbosanskoj županiji. Analiza strukture proračuna po ekonomskoj klasifikaciji predstavlja važan element srednjoročnog planiranja i ima za cilj da ukaže na eventualne strukturalne nejednakosti koje se moraju uzeti u obzir pri određivanju prioriteta rashoda i definiranju ograničenja potrošnje za proračunske korisnike.

4.1. Opća struktura i trendovi

Ovaj dio sadrži analizu strukture proračuna i preporuke po pitanju plaća i naknada u javnom sektoru, izdataka za materijal i usluge (materijalnih troškova), transfera – potpora, kapitalnih izdataka, otplate duga i financiranje deficita.

Prema projekciji rashoda Hercegbosanske županije dajemo pregled strukture rashoda i izdataka za 2026. godinu:

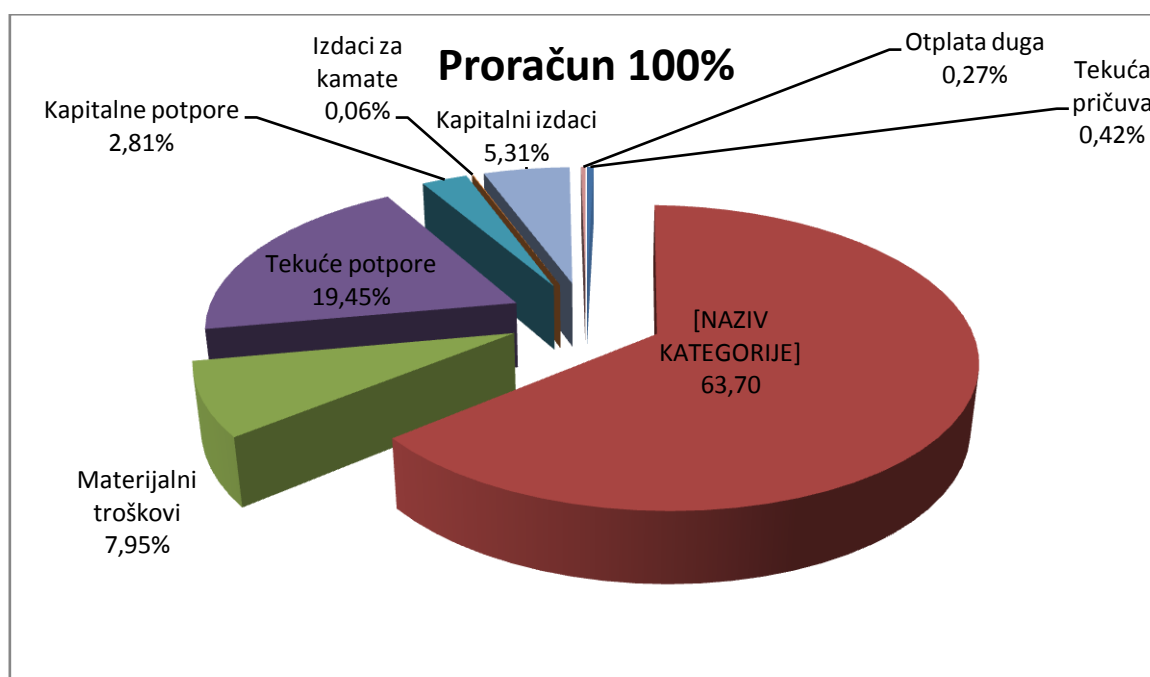
- Tekuća pričuva	600.000,00KM – 0,46%
- Bruto plaće, naknade i doprinosi poslodavca	90.990.000,00KM – 63,27%
- Materijalni troškovi	11.350.000,00KM – 8,31%
- Tekuće potpore	27.750.000,00KM – 17,88%
- Kapitalne potpore	4.010.000,00KM – 3,60%
- Izdatci za kamate	90.000,00KM – 0,07%
- Kapitalni izdatci	7.580.000,00KM – 5,89%
- <u>Otplata duga</u>	<u>390.000,00KM – 0,52%</u>
UKUPNO:	142.760.000,00KM – 100,00%

Kao što se može vidjeti iz prethodnih podataka veliki iznos proračunskih sredstava alocira se na plaće i naknade (63,27%) u odnosu na ukupan iznos proračunskih sredstava. U narednom trogodišnjem razdoblju udio bruto plaća i naknada ostati će na istoj razini. Također, iz gore navedenih podataka evidentna je nedovoljna alokacija sredstava na kapitalne investicije (5,89%), koje u odnosu na izvršenje 2024. godine imaju tendenciju rasta.

Prema svim dosadašnjim pokazateljima ovo bi bila gornja, blago optimistična veličina Proračuna Hercegbosanske županije za 2026. godinu.

U gore navedenim podacima određena je krajnja visina svih rashoda i izdataka rađenih za projekciju 2026. godine.

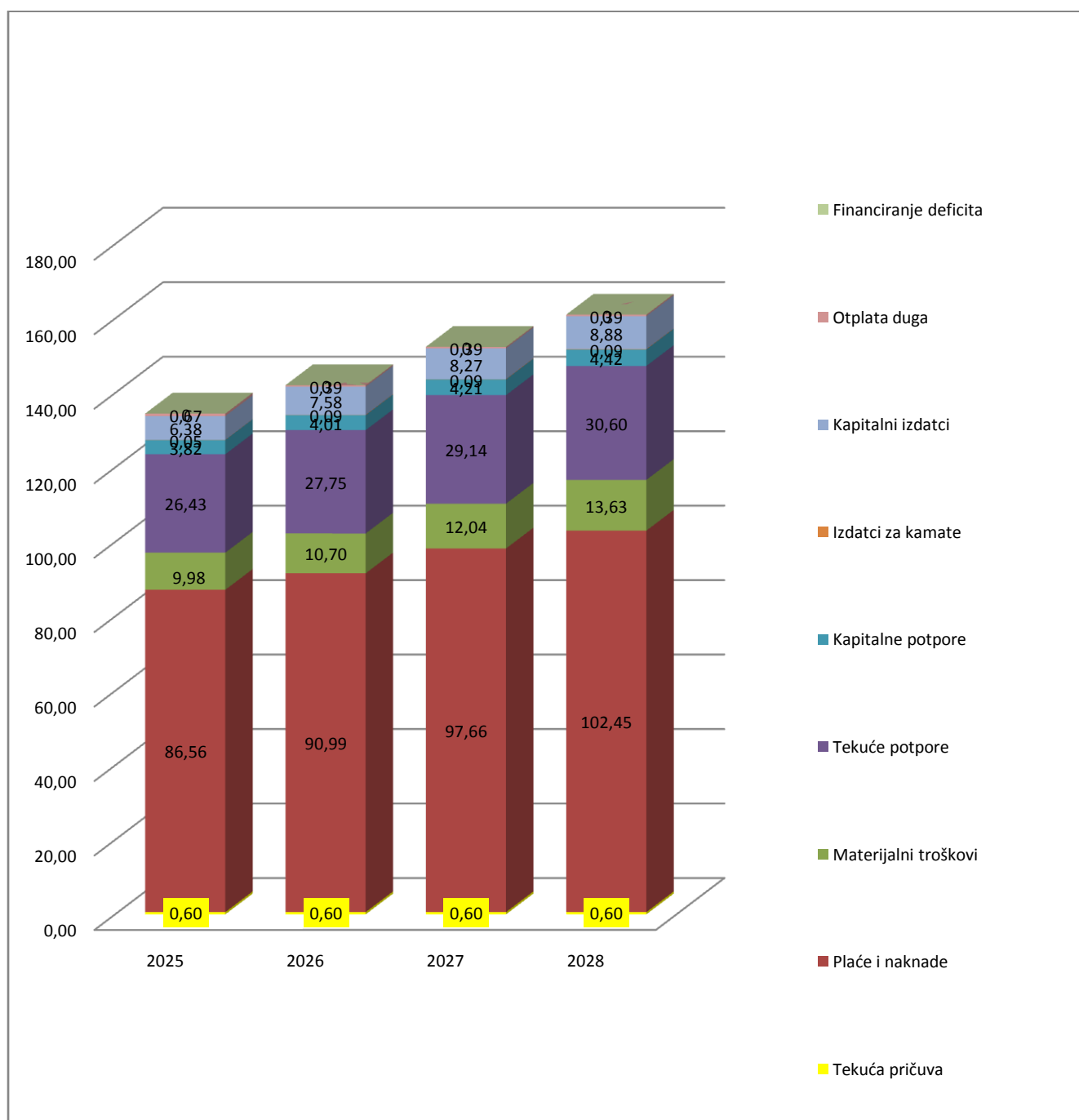
Grafikon 1. Planirana struktura potrošnje HBŽ-e za 2026. g. (iskazano u % ukupnog proračuna)

Ova projekcija rashoda i izdataka je osnova za planiranje proračuna za 2026.godinu.

Značajan iznos proračunskih sredstava u Hercegbosanskoj županiji još uvijek se alocira na plaće i naknade – 63,70%, a alokacija proračunskih sredstava na materijalne troškove u granicama je proračuna iz prethodnog razdoblja. Transferi-potpore (tekuće) su veće u odnosu na plan proračuna za 2025. godinu, dok su kapitalne potpore također veće u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 2. Trend strukture potrošnje HBŽ-e za razdoblje 2025.-2028. godine (% ukupnog proračuna)

4.1.1. Plaće i naknade u javnom sektoru

U ovom dijelu je dana analiza rashoda po osnovu ekonomskih kategorija plaća i naknada. Osim toga, ovaj odjeljak bi trebao sadržavati podatke o strukturalnim posljedicama broja uposlenih i razina plaća i naknada koje se financiraju iz županijskog Proračuna.

Očekuje se da će ukupna očekivana potrošnja na plaća, naknada i doprinosa u javnom sektoru Hercegbosanske županije iznositi 86,56 mil. KM u 2025. g., što je konstantno na razini udjela u ukupnim rashodima proračuna iz prethodnih godina.

Skrećemo pozornost da pozicija ukupne plaće, naknade i doprinosa, prema Udruženju za jačanje javnih financija-PKF, predstavlja ukupna primanja uposlenika u Županiji. Dakle, to su primanja djelatnika: za topli obrok, prijevoz, regres, naknade za slučaj smrti, jubilarne nagrade i ostalo. Iz tog razloga je visoka razina iskazane prosječne bruto plaće.

Bruto plaća, naknade i doprinosa u javnom sektoru Županije u 2024. godini iznosi 77,88 mil. KM. Očekuje se u 2025. godini 86,56 mil. KM, 90,99 mil. KM u 2026., 97,66 mil. KM u 2027. godini i 102,45 mil. KM u 2028. godini. Više informacija slijedi u tablici.

Tablica 8. Plaće i naknade i broj uposlenih u Hercegbosa

ž

nskoj županiji

	Izvršenje	Plan		Projekcije	
	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Ukupno plaće, naknade i doprinosi u mil. KM	77,88	86,56	90,99	97,66	102,45
Ukupni broj zaposlenih u javnom sektoru županije	2105	2218	2246	2207	2238
Prosječna bruto plaća i naknada KM	36.997	39.026	40.512	44.250	45.777

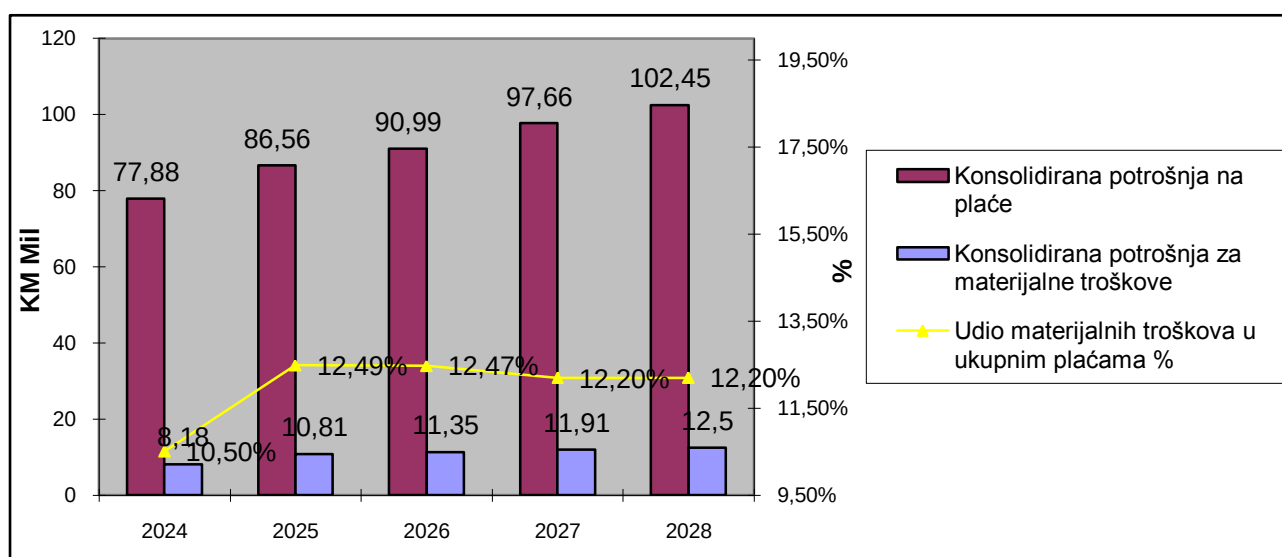
Prema uputama udruženja PKF i Međunarodnog monetarnog fonda u ukupne plaće uključuju se naknade koje djelatnici primaju i doprinosi te smo to sve stavili u kolonu ukupnih primanja uposlenih u Županiji. Ukupan broj uposlenih djelatnika u ovoj tablici je broj uposlenih koji se financira iz Proračuna Hercegbosanske županije. Broj djelatnika u 2024. godini jednak je stvarno uposlenom broju djelatnika na kraju te godine, a broj uposlenih u 2025. urađen je na temelju plana proračuna za 2025. godinu, Broj uposlenih u 2026. godini,

2027. i 2028. godini utvrđen je na bazi dostavljenih instrukcija od strane proračunskih korisnika.

4.1.2. Izdatci za materijal i usluge

Ukupna županijska proračunska potrošnja na materijal i usluge se planira na 7,95 % u odnosu na plan proračuna za 2025. godinu, dok je procjena da će taj udio u ukupnom proračunu za 2026. iznositi 7,95%, za 2027. 7,87% i 2028. godinu 7,82%. Trend potrošnje na materijalne troškove u narednim godinama kreće se do 7,95%, dakle DOP predviđa da se ovi rashodi približno istoj razini budućem trogodišnjem razdoblju, što je sukladno izvršenju ovih troškova iz ranijih godina.

Grafikon 3. Odnos između materijalnih troškova i potrošnje na plaće

Udio materijalnih troškova u ukupnim plaćama, naknadama i doprinosima, po ovoj projekciji, ima blago rastući trend u 2025. godini i razdoblju 2026.-2028. godina. Udio materijalnih troškova u bruto plaći, naknadama i doprinosima je na razini od 12,51% u razdoblju do 2028. godine.

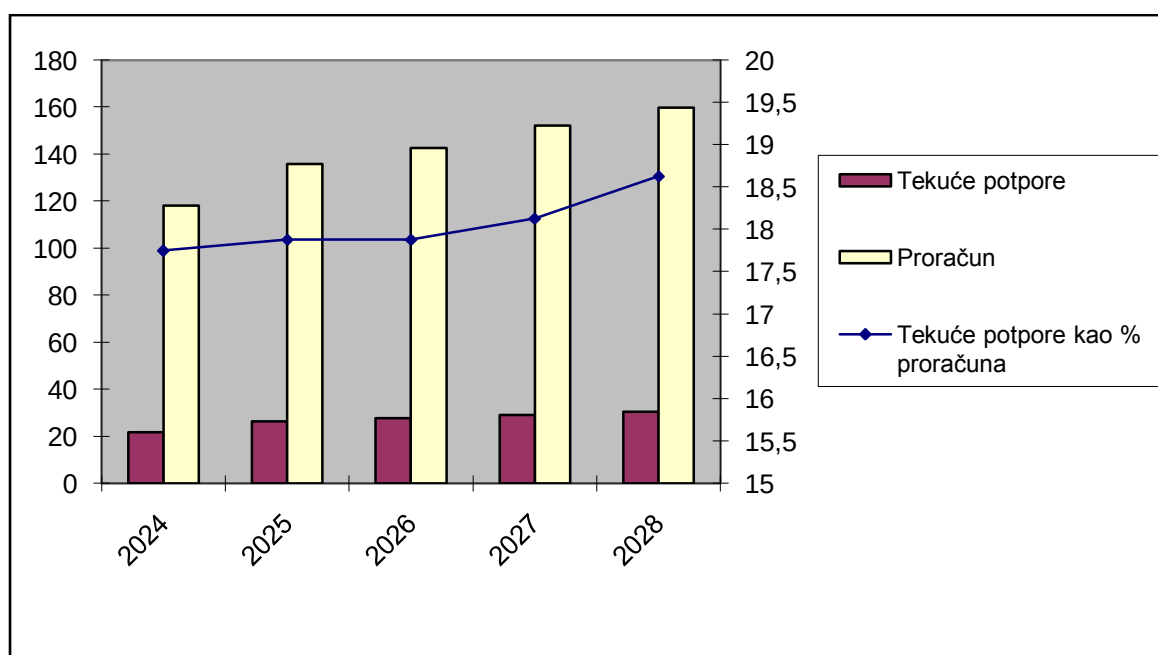
4.1.3. Tekući transferi-potpore

Projekcija tekućih transfera – potpora u razdoblju od 2024. do 2028.godine za Hercegbosansku županiju daje se u slijedećoj tablici (iznosi su u mil. KM) :

Tablica 9. Tekuće potpore u Hercegbosanskoj županiji

Tekući transferi/potpore	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
UKUPNO :	21,71	26,43	27,75	29,14	30,60
Udio u Proračunu %	18,36%	19,45%	19,44%	19,26%	19,13%

Grafikon 4. Tekuće potpore/transferi unutar Proračuna Hercegbosanske županije

Tekuće potpore-transfere čine: potpore drugim razinama vlasti, potpore pojedincima, potpore neprofitnim organizacijama, subvencije javnim poduzećima i ostale potpore-povrati i drugo. Dakle, opća karakteristika tekućih transfera-potpore u planiranom trogodišnjem razdoblju od 2026.-2028. godine unutar Proračuna HBŽ-a je s tendencijom rasta u odnosu na prethodna razdoblja budući da se iz ove vrste rashoda financiraju potpore nižim razinama vlasti, potpore za šport, kulturu, dječji doplat, porođiljne naknade, pripravnici i ostalo.

4.1.4. Kapitalni izdatci

Za 2025. godinu planira se iznos od 6,38mil. KM kapitalnih izdataka. U naredne tri godine se očekuje da će ovi izdatci iznositi u 2026. god. 7,58mil. KM, u 2027. god. 8,27mil. KM i u 2028. god. 8,88mil. KM.

Izvršenje ovih izdataka u narednom trogodišnjem razdoblju 2026.-2028. godina imat će blagi trend rasta.

Pod pretpostavkom da se projicirani prihodi ostvaruju u promatranom trogodišnjem razdoblju, zadaća proračunskih korisnika-ministarstava bila bi iznalaženje kvalitetnih programa i projekata koji bi bili predmet izvršavanja povećanih prihoda.

Kapitalne potpore (garantovi) uglavnom su namijenjeni za kapitalne potpore općinskih projekata i kapitalne potpore pojedincima – vojnim invalidima i obiteljima poginulih branitelja.

Prema prognozama relevantnih međunarodnih i domaćih institucija u budućem razdoblju počevši od 2025. godine, može se očekivati značajniji ekonomski rast u zemljama okruženja pa tako i u Bosni i Hercegovini. Stoga, u narednom razdoblju može se očekivati izdvajanje značajnijih sredstava za ovu vrstu proračunskih izdataka u odnosu na izvršenja iz prethodnih godina.

Tablica 10. Kapitalni izdatci Hercegbosanske županije za razdoblje 2024.-2028.g. (u mil. KM)

	Ostvareno	Plan	Prognoza		
	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
UKUPNI KAPITALNI IZDATCI	12,09	13,48	16,45	16,97	18,75
Kapitalne potpore-garantovi	5,85	6,38	7,58	8,27	8,88
Izdatci za kamate i ostale naknade	0,03	0,05	0,09	0,09	0,09
Nabava stalnih sredstava	5,85	6,38	7,58	8,22	8,88
Pozajmljivanje i učešće u dionicama	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Otplata duga	0,36	0,67	0,39	0,39	0,39
Ostali kapitalni izdatci	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Napomena: kapitalne potpore/garantovi i izdatci za kamate i ostale naknade prema strukturi Proračuna Hercegbosanske županije, a sukladno ekonomskoj klasifikaciji računa nalaze se u tekućem dijelu Proračuna, o čemu treba voditi računa prilikom uspoređivanja iznosa ovih kapitalnih izdataka sa iznosima istih u ostalim poglavljima ovoga dokumenta.

Poglavlje 5: Strategija upravljanja dugom

5.1. Razina unutarnjeg duga

Dug Hercegbosanske županije uglavnom se sastoji od neizmirenih obveza prema dobavljačima i neizmirenih obveza prema djelatnicima, kratkoročni krediti i zajmovi, financijski obračunski odnosi i kratkoročna razgraničenja. Ukupna razina ovih obveza na dan 31. prosinca 2024.godine prema konsolidiranoj bruto bilanci iznosi 15.275.198,00 KM.

Obveze

Kratkoročne tekuće obveze (obveze prema dobavljačima)	6.964.348,00KM
Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	1.040.558,00KM
Kratkoročni krediti i zajmovi	2.144,00KM
Obveze prema djelatnicima	7.253.683,00KM
Kratkoročna razgraničenja	14.465,00KM
SVEUKUPNO:	15.275.198,00KM

Potraživanja

Ukupna novčana sredstva	44.060.248,00KM
Kratkoročna potraživanja	1.360.599,00KM
Ostala kratkoročna razgraničenja	13.966.493,00KM
SVEUKUPNO:	59.387.340,00KM

Istovremeno ukupna novčana sredstva i potraživanja za našu županiju prema završnom obračunu za 2024. godinu iznosila su 59.387.340,00 KM. Dakle, ovim sredstvima mogu se podmiriti sve neizmirene obveze.

U kratkoročnim tekućim obvezama, najveća stavka su obveze prema dobavljačima i iznose 6.964.348,00 i kratkoročna razgraničenja u iznosu 14.465,00 KM.

U obvezama prema djelatnicima ukalkulirana je bruto plaća i naknade djelatnika HBŽ za mjesec prosinac 2024. godine, a obveza je izvršena tijekom siječnja 2025. godine, što znači da je stvarna obveza manja za taj iznos.

5.2. Razina vanjskog duga

Razina otplate vanjskog duga Hercegbosanske županije u razdoblju 2025.-2028. godina prikazana je u sljedećoj tablici.

Tablica 11. Dug Hercegbosanske županije po ino-kreditima

KREDITORI	2025.	2026.	2027.	2028.
	Glavnica + Kamata	Glavnica + Kamata	Glavnica + Kamata	Glavnica + Kamata
KOREJA-projekt mod.bolnica	188.307,92	185.725,38	183.142,85	164.168,26
IDA-energetska učinkovitost	92.643,10	90.935,38	89.227,69	87.520,00
UKUPNO	280.951,02	276.600,76	272.370,54	251.688,26

U KM

Stanje i projekcije javnog duga su od izuzetne važnosti za kreiranje fiskalnih i razvojnih politika. Zaduživanje treba biti na realnim i održivim osnovama da bi se održala stabilnost fiskalnog sustava i osigurao temelj za razvojne inicijative. Pregled stanja i projekcija javnog duga u ovom dokumentu se temelji na podacima kojima raspolaže Ministarstvo financija.

Cijena zaduživanja u BiH je izrazito visoka, a glavni razlog visokih kamatnih stopa je visoki kreditni rizik i veoma nizak kreditni rejting Bosne i Hercegovine. Sukladno Zakonu o dugu, zaduživanju i jamstvima u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, br: 86/07, 24/09, 44/10 i 30/16) županije se mogu dugoročno zadužiti ukoliko u vrijeme dugoročnoga zaduženja iznos servisiranja duga za ukupan unutarnji i vanjski dug i jamstva koji dopijeva u svakoj narednoj godini ne prelazi 10% prihoda ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini.

Podatci u prethodnoj tablici-vanjski dug, za devizna sredstva, izračunata su po srednjem tečaju Centralne Banke Bosne i Hercegovine na dan 15.06.2025. godine. Ovi podatci odnose se samo na glavicu po ino-kreditima, naime, najveći dio kamate utvrđuje se temeljem LIBOR stope na dan dospijeca.

U tablici 12. prikazane su kreditne obveze Hercegbosanske županije za razdoblje 2025.-2028. godine, za kredite koji su do danas korišteni i stavljeni u otplatu. Ukoliko se proračunski prihodi ne budu ostvarivali željenom dinamikom, u budućem razdoblju biti će potrebno tražiti kreditna sredstva od komercijalnih banaka, u cilju održavanja tekuće likvidnosti Proračuna.

Poglavlje 6: Projekcija prihoda i rashoda proračuna općina i Zavoda HBŽ-e za razdoblje 2026.-2028. godine

6.1. Uvod

Proračun je glavni instrument za provođenje politika vlade. On je sredstvo putem kojeg se strateški ciljevi prevode u usluge, programe i aktivnosti koje ispunjavaju socijalne i ekonomske potrebe građana. Sve vlade se suočavaju sa problemom zahtjeva za sredstvima koji nadmašuju razinu raspoloživih sredstava i Bosna i Hercegovina nije izuzetak u tom smislu. Suočena sa zahtjevima proračunskih korisnika i prioritetima koji nadilaze raspoloživa sredstva, Vlada Hercegbosanske županije mora donijeti odluke o prioritetima unutar politika. Gdje je moguće, prioriteti bi trebali biti usklađeni sa srednjoročnim i dugoročnim društvenim i ekonomskim ciljevima razvojnih politika.

Ova analiza uzima u obzir sve informacije proračunskih korisnika po pitanju prioriteta politika indikativnih procjena potrošnje. Obzirom da se radi o preporukama zasnovanim na analizi raspoloživih podataka, donošenje konačnih odluka (gornjih granica rashoda) je odgovornost Vlade Hercegbosanske županije. Ove preporuke o proračunskim ograničenjima uglavnom su zasnovane na projiciranim ukupnim prihodima u 2025., te ograničenom rastu u naredne dvije godine, koji je prilagođen trenutnoj ekonomskoj situaciji. Ova proračunska ograničenja za 2025. godinu služe kao početni okvir unutar kojeg resorna ministarstva i ostali proračunski korisnici mogu razviti svoje detaljne zahtjeve za 2025. godinu, kao i naredno srednjoročno razdoblje putem prijedloga financijskih planova.

Korisnici proračuna Hercegbosanske županije su imali obvezu pripremiti i dostaviti Ministarstvu financija svoje tablice pregleda prioriteta proračunskih korisnika. Cilj tablica je da proračunskim korisnicima pruže mogućnost da doprinesu izradi Dokumenta okvirnog proračuna za razdoblje 2025.-2027. godine tako što će odrediti svoje ključne prioritete za 2024. godinu i naredne dvije godine.

U ovom poglavlju daje se projekcija prihoda i primitaka te rashoda i izdataka za općine i zavode Hercegbosanske županije, za razdoblje 2025.-2027. godine. Temeljem podataka iz završnog obračuna općina i zavoda obrazac-GIB - Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2023. godinu daje se pregled ostvarenih prihoda i rashoda za općine i zavode. U koloni 3. priloženih tablica daje se pregled planiranih prihoda i rashoda za iste.

Projekcija prihoda i rashoda u ovom DOP-u izvršena je na temelju ostvarenih pokazatelja za 2023. godinu, te na temelju rasta realnog BDP-a u Federaciji BiH. Dakle projekciju smo uradili na temelju ostvarenog izvršenja prihoda i primitaka te rashoda i izdataka za 2023. godinu, korigirajući svaku fiskalnu godinu postotkom rasta realnog BDP-a, za Federaciju Bosne i Hercegovine, sukladno tablici iz Poglavlja 2. – Srednjoročna makroekonomska prognoza.

Tablica 12. Projekcija prihoda i struktura izvršenja proračuna općina HBŽ-e za razdoblje 2026.-2028.godine-prihodi i primitci u apsolutnim iznosima KM

R.B.	OPĆINA/GRAD	OSTVARENO 2024.	UDIO	PROJEKCIJA			
				2025.	2026.	2027.	2028.
		1.	2.	3.	4(1*1,03)	5(4*1,031)	6(5*1,033)
1.	Livno	16.140.240	33,08	23.530.594	16.624.447	17.139.805	17.705.418
2.	Tomislavgrad	15.960.427	32,71	24.975.647	16.439.240	16.948.856	17.508.168
3.	Drvar	3.827.000	7,84	5.079.500	3.941.810	4.064.006	4.198.118
4.	Bos.Grahovo	2.587.600	5,30	3.205.412	2.665.228	2.747.850	2.838.529
5.	Glamoč	4.150.000	8,50	4.985.000	4.274.500	4.407.009	4.552.441
6.	Kupres	6.180.404	12,66	6.829.388	6.365.816	6.563.156	6.779.740
7.	UKUPNO PRIHODI	48.791.671	100	68.605.541	50.311.041	51.870.682	53.582.412

Tablica 13. Projekcija rashoda i struktura izvršenja proračuna općina HBŽ-e za razdoblje 2026.-2028. Godine u KM

R.B.	OPĆINA/GRAD	OSTVARENO 2024.	UDIO	PROJEKCIJA			
				2025.	2026.	2027.	2028.
		1.	2.	3.	4(1*1,03)	5(4*1,031)	6(5*1,033)
1.	Livno	12.351.240	31,37	23.530.594	12.721.777	13.116.152	13.548.985
2.	Tomislavgrad	14.757.585	37,48	24.975.647	15.200.312	15.671.522	16.188.682
3.	Drvar	3.565.000	9,05	5.079.500	3.671.950	3.785.780	3.910.711
4.	Bos.Grahovo	2.066.720	5,25	3.205.412	2.128.721	2.194.711	2.267.137
5.	Glamoč	2.933.000	7,49	4.985.000	3.020.990	3.114.640	3.217.423
6.	Kupres	3.701.804	9,40	6.829.388	3.812.858	3.931.056	4.060.781
7.	UKUPNO RASHODI	39.375.349	100	68.605.541	40.556.608	41.813.862	43.193.720

Prema podacima iz završnog obračuna proračuna općina – Obrazac GIB, ukupno ostvareni prihodi općina u 2024. godini iznose 48.845.671,00 KM, a ukupno ostvareni rashodi proračuna iznose 39.375.349,00 KM.

U strukturi ostvarenog prihoda svih općina najveću stavku nalazimo na Grad Livno 33,04% i Općini Tomislavgrad 32,68% što ukupno čini preko 65% ukupnih prihoda svih općina.

U strukturi ostvarenih rashoda najveća stavkase nalazi na općini Tomislavgrad 36,61% i Grad Livno 31,55% što čini 65% ukupnih rashoda svih općina.

Projekcija prihoda i rashoda za razdoblje 2026. – 2028. izvršenaje na temelju ostvarenja za 2025. godinu, korigirana postotkom rasta realnog BDP-a za Federaciju BiH, odnosno za Bosnu i Hercegovinu, sukladno Makroekonomskim prognozama Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP-a).

Tablica 14. Projekcija prihoda i rashoda Županijskog Zavoda za upošljavanje za razdoblje 2026.-2028. godine u KM

R.B.	ZAVOD ZA UPOŠLJAVANJE	OSTVARENO 2024.	PROJEKCIJA			
			2025.	2026.	2027.	2028.
		1	3	4(1*1,03)	5(4*1,031)	6(5*1,033)
1.	PRIHODI	4.085.806	4.920.000	4.208.380	4.338.839	4.482.021
2.	RASHODI	4.070.430	4.874.000	4.192.543	4.322.511	4.465.154

Kako je očito, da je financijski plan Županijskog zavoda za upošljavanje u 2025.g., veći od izvršenja prihoda i rashoda u 2024.g., te smo sukladno Makroekonomskim projekcijama za Bosnu i Hercegovinu-navedenih institucija, izvršili procjenu na bazi realnog rasta BDP-a za srednjoročno razdoblje 2026.-2028. godine po prosječnoj stopi rasta.

Tablica 15. Projekcija prihoda i rashoda Županijskog Zavoda za zdravstveno osiguranje za razdoblje 2026-2028. godine u KM

R.B.	ZAVOD ZA ZDRAV.OSIG.	OSTVARENO 2024.	PROJEKCIJA			
			2025.	2026.	2027.	2028.
		1	3	4(1*1,03)	5(4*1,031)	6(5*1,033)
1.	PRIHODI	44.924.533	48.684.500	46.272.269	47.706.709	49.281.031
2.	RASHODI	46.360.310	48.605.750	47.751.119	49.183.653	50.806.713

Ukupno ostvareni prihodi Županijskog zavoda za zdravstveno osiguranje u 2024. godini su 44.924.533,00 KM, a rashodi u istom vremenskom razdoblju iznose 46.360.310,00 KM. Projekcija prihoda i rashoda ovog zavoda za 2026,2027 i 2028. godinu je u potpunosti realna i očekivana i sukladna je makroekonomskoj prognozi.

Tablica 16. Prihodi općina HBŽ-e za razdoblje od 2024.-2028.g. u mil. KM

KONTO	VRSTA PRIHODA	OSTVARENO		PLAN 2025.	PROJEKCIJA			INDEKS 2025/2024
		2024	UDIO 2024.		2026	2027	2028	
	UKUPNI PRIHODI	48,79	100,00	68,61	50,25	50,91	52,59	140,62
	I.Porezni prihodi	20,61	42,24	24,66	21,23	21,50	22,21	119,65
717	Neizravni porezi	15,00	30,74	16,93	15,45	15,65	16,17	112,87
711	Porez na dobit	0,06	0,12	0,09	0,06	0,06	0,06	150,00
714	Porezi građana	0,97	1,99	1,04	0,99	1,01	1,05	103,09
716	Porez na plaće/dohodak	4,29	8,79	6,26	4,42	4,48	4,62	122,14
713,715,719	Ostali porezi	0,29	0,59	0,34	0,30	0,30	0,31	117,24
	II.Neporezni prihodi	28,18	57,76	40,56	29,03	29,40	30,37	143,93
721	Prih.odpoduz.imovine	2,60	5,33	2,64	2,68	2,75	2,84	101,54
722	Takse,naknade i prist.	14,55	29,82	22,02	14,99	15,18	15,68	151,34
723	Novčane kazne	0,04	0,08	0,03	0,04	0,04	0,04	75,00
730	Potpore-tekuće	10,99	22,53	15,87	11,32	11,62	11,99	144,40
770	Ostalo	0,000	0,00	0,006	0,00	0,00	0,00	0,00
	III.Financiranje	2,00	3,04	3,39	2,06	2,09	2,16	169,50
811-813	Primici od fin.imovine	2,00	1,56	3,39	2,07	2,09	2,16	169,50
814-815	Primici od kredita	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
591	Neras. Višak prihoda							

Cilj ovakvog iskaza je svođenje ukupnih podataka za županiju, općine i zavode pri izradi konsolidirane tablice prihoda i rashoda označene kao – Okvirna fiskalna tablica za Hercegbosansku županiju, koja je sastavni dio Dokumenta okvirnog proračuna, koju ćemo obraditi u narednom poglavlju Dokumenta okvirnog proračuna HBŽ za razdoblje 2026.-2028. godine.

Tablica 17. Rashodi općina HBŽ-e za razdoblje od 2024.-2028.g. u mil. KM

KONTO	VRSTA RASHODA	OSTVARENO		PLAN 2025.	PROJEKCIJA			INDEKS 2025/2024
		2024	UDIO 2024.		2026.	2027.	2028.	
	UKUPNI RASHODI	39,38	100,00	68,61	40,56	41,09	42,44	174,22
	I. TEKUĆA PRIČUVA	0	0	0,24	0,00	0,00	0,00	0,00
	II.TEK.IZDATCI	25,35	64,37	47,81	26,11	24,45	27,32	115,59
611100	Bruto plaće	10,62	26,30	13,71	10,93	11,08	11,45	129,07
611200	Naknade	1,92	4,88	3,49	2,30	2,37	2,45	181,77
612000	Dopr.poslodavca	1,15	2,92	1,82	1,18	1,19	1,24	158,26
613000	Mat.troškovi	3,23	8,20	8,71	3,33	3,37	3,48	123,16
614000	Tekuće potpore	6,69	16,99	16,45	16,94	17,16	17,73	145,89
615000	Kapitalne potpore	1,44	3,65	3,30	2,24	2,26	2,39	129,16
616000	Izdatci za kamate	0,30	0,76	0,33	0,57	0,57	0,59	110,00
680000	Rash.izint.odnosa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
821000	III.KAPIT.IZDATCI	12,75	32,35	19,60	18,42	18,98	19,61	153,73
823000	IV.OTPL.POZAJMLJ.	1,29	3,28	0,96	1,33	1,35	1,39	123,84
591000	V. FINAN. DEFICITA	0	0	0	0	0	0	0,00

**Privitak: Okvirna fiskalna tablica Hercegbosanske županije
zarazdoblje 2024.-2028.g. (u mil. KM)**

	Izvršenje	Plan	Projekcije		
	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
UKUPNI PRIHODI (A+B+C)	218,71	258,03	243,43	245,66	265,56
A. UKUPNI PRIHODI ŽUPANIJE	120,91	135,82	142,7	151,7	159,21
Porezni prihodi županije	105,88	113,33	126,14	134,44	141,84
Porez na promet i prihodi sa računa UIO – neto	88,22	90,43	100,70	107,88	114,16
Neizravni porezi-Uprava za ceste	0,27	4,19	4,58	4,86	5,12
Porez na poslovnu dobit	7,30	7,51	7,92	7,93	7,95
Porez građana	0,89	0,95	0,61	0,65	0,71
Porez na plaću/dohodak	9,33	10,05	12,27	13,05	13,90
Ostali porezni prihodi	0,13	0,19	0,06	0,07	0,07
Neporezni prihodi županije	15,03	18,44	16,56	16,73	17,37
Prihod od poduzetničke imovine	0,45	1,84	1,21	1,25	1,27
Takse, naknade i kazne	4,65	7,44	7,45	7,50	7,55
Novčane kazne	1,25	0,90	0,83	0,85	0,88
Potpore-tekuće	8,64	8,30	7,81	7,88	8,01
Donacije	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00
Kapitalne potpore	0,00	0,00	0,2	0,2	0,2
Ostali neporezni prihodi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B. IZVANPRORAČUNSKI FONDOVI	49,01	53,60	50,48	52,05	53,76
Zavod zdravstvenog osiguranja	44,92	48,68	46,27	47,71	49,28
Zavod za zapošljavanje	4,09	4,92	4,21	4,34	4,48
C. UKUPNI PRIHODI OPĆINA	48,79	68,61	50,25	50,91	52,59
Porezni prihodi općina	20,61	24,66	21,23	21,50	22,21
Porez na promet i prihodi sa računa UIO – neto	15,00	16,93	15,45	15,65	16,17
Porez na poslovnu dobit	0,06	0,09	0,06	0,06	0,06
Porez građana	0,97	1,04	0,99	1,01	1,05
Porez na plaću/dohodak	4,29	6,26	4,42	4,48	4,62
Ostali porezni prihodi	0,29	0,34	0,30	0,30	0,31
Neporezni prihodi općina	28,18	40,56	29,03	29,40	30,37
Prihod od poduzetničke imovine	2,60	2,64	2,68	2,75	2,84
Takse, naknade i kazne	14,55	22,02	14,99	15,18	15,68
Potpore-tekuće	10,99	15,87	11,32	11,62	1,99
Donacije	0,04	0,03	0,04	0,04	0,04
Kapitalne potpore	2,44	3,61	5,43	5,60	5,76
Ostali neporezni prihodi	0	0,006	0	0	0
Kapitalni primitci	1,55	3,06	2,07	2,13	2,20
UKUPNI RASHODI I IZDATCI	200,53	252,01	227,47	237,9	221,49

Rashodi županije	118,23	135,82	142,70	151,27	159,94
Troškovi plaća (plaće, naknade, doprinosi)	77,8	86,56	90,99	97,66	102,45
Troškovi materijala i usluga	8,18	10,81	11,35	11,91	12,51
Tekući transferi/potpore	21,71	26,43	27,75	29,14	30,60
Kapitalne potpore	4,21	3,82	4,01	4,21	4,42
Kamate	0,03	0,05	0,09	0,09	0,09
Kapitalni izdatci	5,85	6,38	7,58	8,27	8,88
TEKUĆA PRIČUVA/REZERVA	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Rashodi općina	39,38	68,61	40,56	41,09	42,44
Troškovi plaća (plaće, naknade, doprinosi)	13,69	19,02	14,41	14,64	15,14
Troškovi materijala i usluga	3,23	8,71	3,33	3,37	3,48
Tekući transferi/potpore	6,69	16,45	16,94	17,16	17,73
Kapitalne potpore	1,44	3,30	2,24	2,26	2,39
Kamate	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
Kapitalni rashodi	12,75	19,60	18,42	18,98	15,97
Rashodi izvanproračunskih fondova	42,92	47,58	44,21	45,54	19,61
Zavod zdravstvenog osiguranja	39,2	43,09	40,38	41,59	42,84
Zavod za zapošljavanje	3,72	4,49	3,83	3,95	4,12
PRIMARNA FISKALNA TABLICA	18,17	6,02	15,96	7,76	44,07
UKUPNO FINANCIRANJE	0	0	0	0	0

Primarna fiskalna bilanca za Hercegbosansku županiju, općine i županijske zavode uravnotežuje se računom financiranja.

Ukupni primarni prihodi na razini Županije prema planu prihoda za 2025. godinu iznose 258,03mil. KM, a projekcija za 2026. godinu je 243,43mil. KM; za 2027. godinu 245,66mil. KM i za 2028.godinu 265,56mil. KM. i predstavlja značajan potencijal za Hercegbosansku županiju.

Projekcija prihoda i rashoda za razdoblje 2026. – 2028. izvršenaje na temelju ostvarenja za 2024. godinu, korigirana prosječnim postotkom rasta realnog BDP-a za Federaciju BiH, odnosno za Bosnu i Hercegovinu u srednjoročnom razdoblju.

Prema fiskalnoj tablici u razdoblju neće biti potrebno financiranje županija, općina i zavoda, no budući da se u izvršenjima proračuna kapitalni izdaci u 2024. godini nisu izvršili sukladno planiranoj razini, biti će potrebno uskladiti proračune kontrolom rashoda ili nadoknaditi sredstva kroz kredite ili kroz primitke od financijske imovine, ako se ta vrsta izdataka bude izvršavana sukladno planovima proračuna.

**INSTRUKCIJA BR.1 ZA IZRADU DOKUMENTA OKVIRNOG PRORAČUNA HBŽ ZA RAZDOBLJE
2026.-2028. GODINE - ZAHTJEVI KORISNIKA**

- KM -

**POSTOTAK
POVEĆANJA**

ORGANIZACIJSKA KLASIFIKACIJA	KORISNIK	PRORAČUN 2025.g. (PRORAČUNSKA SREDSTVA)	PRORAČUN 2025.g. (vl.inamj.prihodi, donacije)	PRORAČUNSKA SREDSTVA 2026.g.	2026.g.(vl.inamj.prihodi, donacije)	PRORAČUNSKA SREDSTVA 2027.g.	2027.g.(vl.inamj.prihodi, donacije)	PRORAČUNSKA SREDSTVA 2028.g.	2028.g.(vl.inamj.prihodi, donacije)	2026/2025	2027/2026	2028/2027
10010001	SKUPŠTINA	2.941.472	0	2.941.472		2.941.472		2.941.472		100,00	100,00	100,00
11010001	STRUČNE SL. VLADE	2.824.431	0	2.370.146		2.546.136		2.739.698	0	83,92	107,43	107,60
11020001	URED PREDSEDNIKA VLADE	825.016		889.000		949.000		1.009.000		107,76	106,75	106,32
11030001	SLUŽBA ZA ODNOS S JAVNOŠĆU	246.270		221.000		243.000		262.000		89,74	109,95	107,82
12010001	MUP	27.474.083	0	29.534.639		31.615.418		33.196.188		107,50	107,05	105,00
13010001	MINISTARSTVO FINACIJA	5.512.154	7.700	3.407.855	7.700	3.520.106	0	3.650.444	0	61,82	103,29	103,70
14010001	MINISTARSTVO PRAVOSUĐA I UPR.	801.902		795.854	0	859.522	0	928.284	0	99,25	108,00	108,00
	NIŽE POTR. JEDINICE - SUDOVI	8.243.300	177.141	5.495.534	194.855	9.938.092	214.341	10.813.828	235.775	66,67	180,84	108,81
14020001	OPĆINSKI SUD LIVNO	4.818.799	177.141	5.204.303	194.855	5.830.747	214.341	6.413.821	235.775	108,00	112,04	110,00
14020002	OPĆINSKI SUD TOMISLAVGRAD	100.000		100.000		100.000		10.000		100,00	100,00	10,00
14030001	ŽUPANIJSKI SUD LIVNO	1.369.192	0	1.478.727		1.656.722		1.822.395		108,00	112,04	110,00
14030002	ŽUPAN.JAVNO TUŽITELJSTVO	1.531.805	80.000	1.654.349		1.853.484		2.038.832		108,00	112,04	110,00
14030003	ŽUP.JAVNO PRAVOBRANITELJSTVO	191.707		207.104		223.738		241.709		108,03	108,03	108,03
14030004	ŽUPANIJSKI ZAVOD ZA PRUŽANJE PRAVNE POMOĆI	231.797		249.182		273.401		287.071		107,50	109,72	105,00
15010001	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA	2.548.658	0	2.739.807	38.120	2.855.529	0	2.915.694	0	107,50	104,22	102,11
	NIŽE POTR. JEDINICE - PROJEKTI	131.114	90.000	0	0	0	0	0	0	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!
15010007	PROJEKT WIN	131.114	90.000				0		0	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!

16010001	MIN.ZNANOSTI,PROS. KUL. I ŠPORTA	4.713.494	0	5.067.006	0	6.324.341	0	6.471.993	0	107,50	124,81	102,33
1602; 1603	NIŽE POTR. JEDINICE - ŠKOLE	39.070.813	550.471	41.323.265	2.092.000	46.912.220	1.612.800	49.821.889	1.342.800	105,77	113,52	106,20
16020001	OŠ IVAN GORAN KOVAČIĆ	4.599.984		4.921.983		5.219.823		5.480.789,0 0		107,00	106,05	105,00
16020002	OŠ LOVRO KARAUULA	5.490.940		5.909.631		6.205.113		6.515.369		107,63	105,00	105,00
16020003	OŠ GLAZBENA FRANJO VILHAR	541.069		581.649		726.125		747.930		107,50	124,84	103,00
16020004	OŠ IVANA MAŽURANIĆA	5.159.574		5.520.744		6.323.586		6.829.473		107,00	114,54	108,00
16020005	OŠ STJEPAN RADIĆ PRISOJE	1.850.542		1.980.080		2.310.109		2.494.917		107,00	116,67	108,00
16020006	OŠ FRA MIJO ČUIĆ BUKOVICA	2.217.418		2.372.637		2.511.116		2.599.005		107,00	105,84	103,50
16020007	GLAZBENA ŠKOLA TG	0		0		0		0		0,00	0,00	0,00
16020008	OŠ FRA MIJO GLAVINIĆ GLAMOČ	1.374.596		1.374.596		1.374.596		1.374.596		100,00	100,00	100,00
16020009	OŠ MIROSLAVA DŽAJE KUPRES	1.332.253		1.425.511		1.812.464	0	2.046.846		107,00	127,14	112,93
16020010	OŠ DRVAR	1.538.462		1.646.154		2.105.351		2.273.871		107,00	127,90	108,00
16020011	OŠ BOSANSKO GRAHOVO	676.047		676.047		676.047		676.047		100,00	100,00	100,00
16020012	CENTAR NOVA NADA	957.157		1.024.158		1.163.814		1.256.920		107,00	113,64	108,00
16030001	GIMNAZIJA LIVNO	1.457.182	69.500	1.559.185	1.504.500	3.157.509	1.009.500	3.438.918	759.500	107,00	202,51	108,91
16030002	EKONOMSKA ŠKOLA LIVNO	1.281.160	61.214	1.370.841	23.000	1.691.217	23.000	1.850.338	23.000	107,00	123,37	109,41
16030003	S.S.Š SILVIJE STRAHIMIR KRANJČEVIĆ	2.978.739	338.500	3.187.251	452.000	3.619.656	452.000	3.994.652	452.000	107,00	113,57	110,36
16030004	GIMNAZIJA MARKA MARULIĆA TG	1.766.510	6.500	1.890.166	6.500	1.900.125	6.500	1.934.377	6.500	107,00	100,53	101,80
16030005	SREDNJA STRUKOVNA TG	2.070.987	12.000	1.971.517	84.200	1.989.507	100.000	2.072.652	80.000	95,20	100,91	104,18
16030006	SREDNJA ŠKOLA KUPRES	1.005.700	47.000	1.076.099	21.800	1.157.778	21.800	1.183.785	21.800	107,00	107,59	102,25
16030007	SREDNJA ŠKOLA TIN UJEVIĆ GLAMOČ	893.184	0	955.707	0	1.088.975	0	1.172.095	0	107,00	113,94	107,63
16030008	SREDNJA ŠKOLA DRVAR	1.232.193	15.757	1.232.193	0	1.232.193	0	1.232.193	0	100,00	100,00	100,00
16030009	SREDNJA GLAZBENA ŠKOLA TG	647.116		647.116		647.116		647.116		100,00	100,00	100,00
17010001	MINISTARSTVO GRADITELJSTVA	523.487	700.000	562.749	280.000	709.388	280.000	838.815	280.000	107,50	126,06	118,24
18010001	MINISTARSTVO PVŠ	4.165.072	1.200.000	4.047.475	1.450.000	4.060.695	1.450.000	4.074.703	1.450.000	97,18	100,33	100,34
18010002	UPRAVA ZA ŠUMARSTVO	2.201.204	400.000	2.366.294	320.000	2.506.710	320.000	2.721.906	320.000	107,50	105,93	108,58
18010003	ZAVOD ZA HRANU I VETERINARSTVO	845.537	100.000	887.814	105.000	932.205	110.250	978.815	115.763	105,00	105,00	105,00

19010001	MIN. RADA,ZDRAVSTVA,SKRBI I PR.	16.765.885	391.204	18.030.703	312.190	18.083.800	312.190	19.333.950	535.500	107,54	100,29	106,91
	NIZE POTROŠ. JEDINICE- PROJEKTI	0	0	0	0	0	0	0	0			
19010002	PROJEKT HEPSC		0									
19010003	PROJEKT LABOP		0									
20010001	UPRAVA ZA PITANJE BRANITELJA	2.325.294	20.000	2.499.691	20.000	2.960.777	20.000	3.145.288	20.000	107,50	118,45	106,23
21010001	UPRAVA ZA GEODETSKE POSL.	291.615	0	291.615		291.615		291.615		100,00	100,00	100,00
22010001	DIREKCIJA ROBNIH REZERVI	208.477		224.113	0	286.965		486.705		107,50	128,04	169,60
23010001	URED ZA ZAKONODAVSTVO	212.246		145.732		145.732		145.732		68,66	100,00	100,00
24010001	UPRAVA ZA CIVILNU ZAŠTITU	644.648	1.264.152	692.997	1.284.152	729.940	1.314.152	702.688	1.334.152	107,50	105,33	96,27
25010001	UPRAVA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE	1.746.804	0	1.874.321		1.998.000		2.000.000		107,30	106,60	100,10
26010001	UPRAVA ZA CESTE	449.384	5.074.605	483.088	6.285.000	606.430	4.490.000	735.043	4.615.000	107,50	125,53	121,21
27010001	URED ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE	130.000		130.000		130.000		130.000		100,00	100,00	100,00
	PLANIRANO POKRIĆE DEFICITA	0										
		125.842.360	9.975.273	130.420.301	12.284.017	142.147.093	10.123.733	149.688.634	10.248.990	103,64	108,99	105,31
	UKUPNO (proračunska sredstva + vlast. i namjenski prihodi, donacije)	135.817.633		142.704.318		152.270.826		159.937.624				

